

KURZEMES UN ZEMGALES HERCOGS JĒKABS (1610-1681) STARPTAUTISKĀS ATTIECĪBAS

JACOB, DUKE OF COURLAND AND SEMIGALLIA (1610-1681): INTERNATIONAL RELATIONS

KURZEMES UN ZEMGALES HERCOGISTE (1561./1562.–1795. g.)

Viduslaikos tagadējo Latviju un Igauniju aizņēma Livonijas valstu konfederācija, kas bija izveidojusies krusta karu rezultātā 12.–13. gadsimtā. Bruņinieki, misionāri un tirgotāji – galvenokārt vācu izceļsmes – pakļāva vietējos iedzīvotajus, vienlaikus ienesot Romas katoļu ticību un tās kultūrtelpai raksturīgas struktūras. Vadošo vietu Livonijas valstu konfederācijā ieņēma Vācu ordeņa atzara Livonijā jeb Livonijas ordeņa valsts. Taču 16. gs. Livoniju līdz pamatiem satricināja reformācija un apkārtējo valstu centieni pēc ietekmes pieauguma reģionā. Nespējot cīnīties pret maskaviešu militāro spiedienu Livonijas kara laikā (1558.–1582. g.), Livonijas valdošās aprindas bija spiestas lūgt palīdzību no ārienes. Rezultātā lielākā daļa Livonijas pakļāvās Polijas-Lietuvas karalim Sigismundam II Augustam. Saskaņā ar 1561. gada 28. novembrī Viljā sastādīto Pakļaušanās līgumu (*Pacta Subiectionis*) pēdējais Livonijas ordeņa mestrus Gothards Ketlers (1517–1587) ieguva bijušos ordeņa īpašumus Kurzemē un Zemgalē kā mantojamu lēņa hercogisti, bet pārējā teritorija uz ziemeļiem no Daugavas nonāca karaļa tiešā pārvaldībā. Kurzemes un Zemgales hercogistes (*Ducatus Curlandiae et Semigalliae*; saīsināti – Kurzemes hercogiste) vācu iedzīvotājiem Polijas-Lietuvas valdnieks garantēja ticības brīvību un privilēģiju saglabāšanu. Gothardam Kettleram tika piešķirts tāds pats tituls un regālijas kā Prūsijas hercogam. Līgums stājās spēkā 1562. gada 5. martā līdz ar Livonijas ordeņa sekularizāciju.

Valdošo stāvokli valstī saglabāja kādreizējo Livonijas ordeņa bruņinieku un vasaļu pēcteči, kuri izveidoja privileģēto muižnieku kārtu, kā arī pilsētu turīgakie iedzīvotāju slāni, bet latviešu zemnieki arvien stiprāk tika iesaistīti dzimtbūšanā. Luterānisms ieguva hercogistes oficiālās reliģijas statusu. Galvenā likumdošanas iestāde Kurzemes hercogistē bija landtāgs, kurā piedalīties drīkstēja vienīgi muižniecības pārstāvji. Visu hercogistes pastāvēšanas laiku starp hercogiem un muižniekiem turpinājās cīņas par ietekmi, kas bija viens no faktoriem, kādēļ šeit neizveidojās stipra valdnieka vara. Bez tam attīstību bremzēja arī kaimiņvalstu savstarpējās cīņas par dominanci, kā rezultātā hercogiste smagi cieta no kariem un sērgām. Kurzemes hercogi mēģināja nostiprināt savas pozīcijas, dibinot dinastiskās saites ar citiem valdnieku namiem, piekopjot aktīvu saimniecisko politiku, kā arī diplomātiskā celā cenšoties nepieļaut militārus konfliktus savu robežu tuvumā. Tomēr hercogistes ģeogrāfiskais stāvoklis un iekšpolitiskā situācija neļāva viņiem sasniegst cerēto.

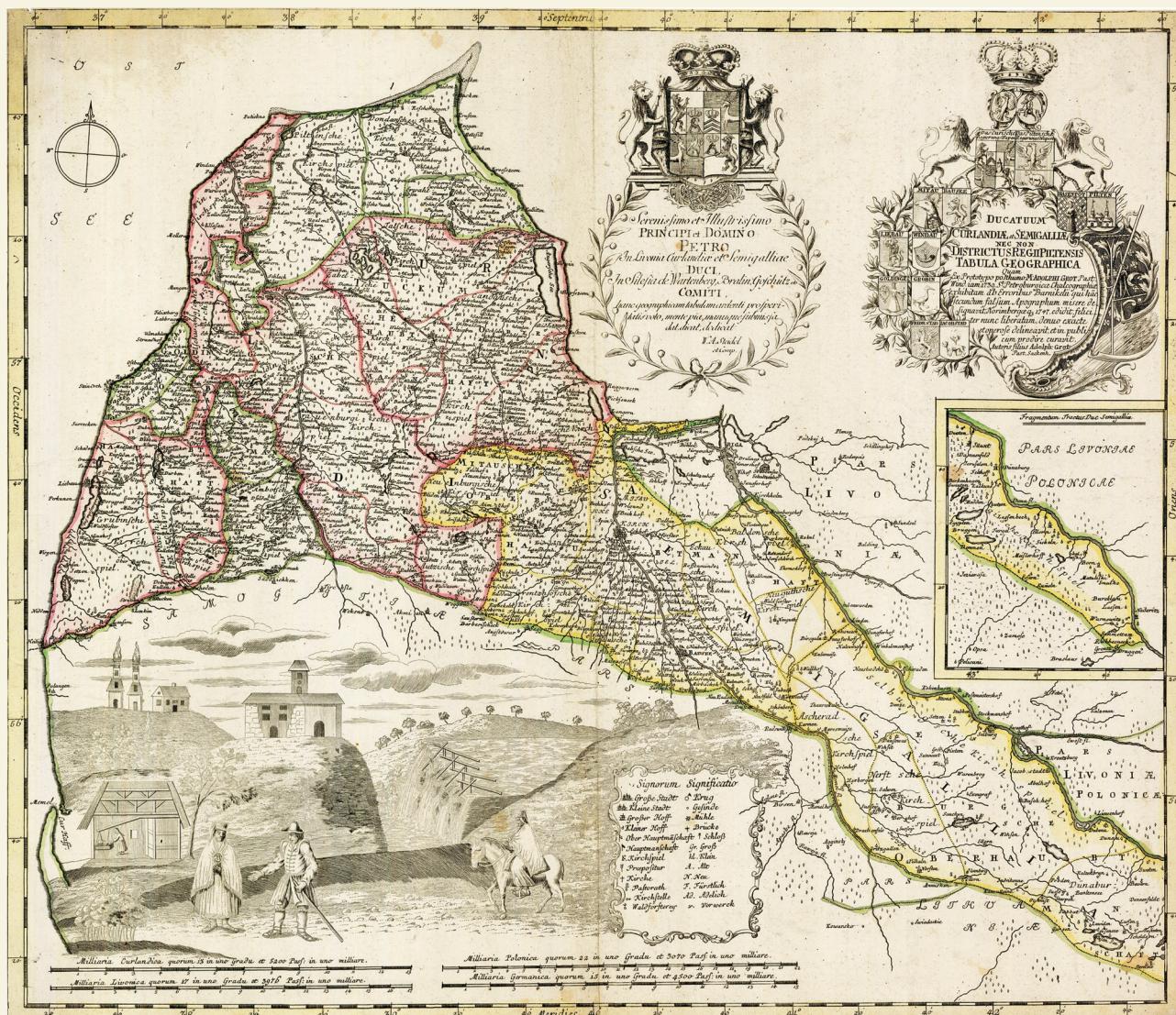
Kettleru dinastija hercogistē valdīja no 1562. līdz 1737. gadam, kad nomira tās pēdējais pārstāvis vīriešu līnijā. Krievijas impērijas ietekmē 1737. gada jūnijā par hercogu ievēlēja ķeizarienes Annas Joanovnas favorītu Ernstu Johannu Bīronu, kura dēls Pēteris bija spiests akceptēt Kurzemes iekļaušanu Krievijas impērijas sastāvā 1795. gadā, kas notika Polijas trešās dalīšanas ietvaros.

THE DUCHY OF COURLAND AND SEMIGALLIA (1561/1562 –1795)

In the Middle Ages, the territory comprising present-day Latvia and Estonia was occupied by the Livonian confederation of states which had formed in the aftermath of the Crusades in the 12th – 13th century. Knights, missionaries and merchants – mostly of German origin – subjugated the local population, at the same time introducing the Catholic faith and structures characteristic of its cultural space. The leading role in the Livonian Confederation was taken by the state of the Livonian Order, the Livonian branch of the Teutonic Order. In the 16th century, however, the very foundations of Livonia were shaken by the Reformation and the efforts of the surrounding states to increase their influence in the region. Unable to stand up to the military might of the Muscovites during the Livonian War (1558–1582), the rulers of Livonia were forced to seek help from outside. As a result, the greater part of Livonia subordinated itself to Sigismund II Augustus, the King of Poland. Under the terms of the Pact of Submission (*Pacta Subiectionis*) drawn up in Vilnius on 28 November 1561, Gotthard Kettler (1517–1587), the last Master of the Livonian Order, acquired the properties formerly held by the order in Courland and Semigallia as a heritable duchy held in fief, while the rest of the territory, north of the River Düna/Daugava, came under the king's direct control. The ruler of Poland-Lithuania guaranteed freedom of religion and a continuation of the privileges enjoyed hitherto by the German population of the Duchy of Courland and Semigallia (*Ducatus Curlandiae et Semigalliae*; in short from – the Duchy of Courland). Gotthard Kettler was granted a title, regalia and honours equal to those of the Duke of Prussia. The agreement took effect on 5 March 1562 with the secularisation of the Livonian Order.

The ruling position in the state was maintained by the descendants of the former Livonian Order knights and vassals who formed the privileged class of landed gentry, as well as by the more affluent classes of city residents. Meanwhile, the Latvian peasants were increasingly subjected to serfdom. Lutheranism acquired the status of official religion of the duchy. The principal legislative body in the Duchy of Courland was the Diet or *Landtag* (representative assembly), where only representatives of the feudal landed classes were allowed to hold seats. Throughout the existence of the duchy, dukes and gentry were locked in a constant struggle for influence, which was one of the factors why a strong ruling authority was never established here. Development was hindered also by the battles for dominance among the neighbouring states, which meant that the duchy suffered greatly from wars and epidemics. The Dukes of Courland endeavoured to strengthen their position by establishing dynastic links with other ruling houses, implementing active economic policies. Also, through diplomatic channels, they sought to prevent military conflicts from taking place near their borders. Nevertheless the geographical position and domestic political situation of the duchy prevented them from achieving their intentions.

The Kettler dynasty ruled the duchy from 1562 till 1737, when the last male-line heir died. Under the influence of the Russian Empire, a favourite of Tsarina Anna Ioanovna, Ernst Johann Biron was elected duke in June 1737. His son Peter was forced to accept the annexation of Courland by the Russian Empire in 1795, during the Third Partition of Poland.

KURZEMES UN ZEMGALES HERCOGISTES TERRITORIJA

Hercogistes teritoriju veidoja kādreizējie Livonijas ordeņa īpašumi, kas atradās uz dienvidiem no Daugavas – Kurzemē un Zemgalē. Šeit redzamā Kurzemes hercogistes karte izdota Berlīnē 1770. gadā un ir visprecīzākā no visām hercogistes pastāvēšanas laikā zīmētajām kartēm. Ar zaļu krāsu ietotētas hercogistes ārējās robežas, ar sarkanu – hercogistes Kurzemes daļa, ar dzeltenu krāsu – Zemgales daļa. Kurzemes pusē zaļā krāsa izceļ arī bijušo Kurzemes bīskapiju jeb Piltenes apgabalu, ko veidoja trīs savstarpēji nesavienotas daļas un pēc Livonijas sabrukuma saglabāja zināmu autonomiju. Savukārt iepretim Rīgai, Daugavas kreisajā krastā, redzama daļa pilsētas patrimoniālā apgabala.

TERRITORY OF THE DUCHY OF COURLAND AND SEMIGALLIA

The territory of the duchy was made up of lands that had belonged to the former Livonian Order, and were located to the south of the River Düna/Daugava, in Courland and Semigallia. The map of the Duchy of Courland displayed here was published in Berlin in 1770, and it is the most precise of all the maps produced during the existence of the duchy. The borders of the duchy are outlined in green, the Courland part of the duchy is in red, and Semigallia is in yellow. In the Courland part, the green colour also highlights the former Bishopric of Courland, or the Pilten district, which consisted of three unconnected sections and had retained a certain autonomy after the breakup of Livonia. Opposite Riga, on the left bank of the River Düna/Daugava, a part of the Riga city patrimonial district can be seen.

KURZEMES HERCOGS JĒKABS (1610–1681)

Kurzemes hercogs Jēkabs dzimis Kuldīgas pilī 1610. gada 28. oktobrī. Viņa tēvs bija pirmā Kurzemes hercoga Gotharda jaunākais dēls Vilhelms (1574–1640), bet māte – Prūsijas hercoga meita Sofija (1582–1610). Viņa mira no dzemdību komplikācijām, tāpēc kopš divu gadu vecuma princi audzināja mātes radi Kēnigsbergā un Berlīnē, bet Kurzemē viņš atgriezās 1624. gadā. Viņa tēvs tobrīd dzīvoja trimdā Pomerānijā, jo pēc konflikta ar hercogistes muižniecību 1616. gadā bija zaudējis tiesības uz troni. Kurzemē Jēkabu uzņēma viņa tēvocis Frīdrihs (1569–1642) ar laulāto draudzeni Pomerānijas-Volgastes princesi Elizabethi Magdalēnu (1580–1649). Tā kā šajā laulībā bērnu nebija, Frīdrihs panāca, ka 1633. gadā Polija-Lietuva atzina Jēkabu par troņmantnieku.

1634. gada rudenī Jēkabs devās uz ārziemēm un nākamos divus gadus pavadīja galvenokārt Holandē un Francijā. 1638. gadā viņš kļuva par hercoga Frīdriha līdzvaldniku, bet pēc tēvoča nāves 1642. gadā – par pilntiesīgu valdniku. 1645. gadā Jēkabs salaužājās ar Brandenburgas kūrfīrsta Frīdriha Vilhelma māsu Luīzi Šarloti (1617–1676), abi uzaudzināja četrus dēlus un trīs meitas. Dinastiskās saites hercoga Jēkaba ģimeni saistīja ne vien ar Brandenburgu-Prūsiju un Pomerāniju, bet arī ar Poliju-Lietuvu, Dāniju, Mēklenburgu, Hesenī u.c. valstīm. Zviedrijas karalis Frīdrihs I (1676–1751; tronī no 1720. g.) bija hercoga Jēkaba mazdēls mātes līnijā.

Jau kopš pirmajiem valdišanas gadiem Jēkabs mērķtiecīgi iesaistījās starptautiskajā komercijas tīklā, izvēršot tirdzniecību ar savu muižu ražojušiem un cenšoties novirzīt uz Kurzemi lielu daļu tranzīttirdzniecības, kas gāja no austrumu reģioniem. Viņš nenogurstoši veidoja savu floti, ierīkoja dažādu nozaru manufaktūras un iesaistījās pasaules kolonizācijas procesā. Taču visi viņa sasniegumi tika sagrauti, kad 1658.–1660. gadā hercogistes teritorijā karoja zviedri un poļi, bet Jēkabs nonāca zviedru gūstā. Pēc atbrīvošanas hercogs atsāka savas aktivitātes, taču pirmskara līmeni tās vairs nesasniedza. Viņš mira 1681. gada 31. decembrī, atstājot savam vecākajam dēlam Frīdriham Kazimiram (1650–1698) nebūt ne to vienkāršāko politisko un ekonomisko mantojumu.

JACOB, DUKE OF COURLAND (1610–1681)

Jacob Kettler, Duke of Courland was born in Goldingen/Kuldīga Castle on 28 October 1610. His father Wilhelm (1574–1640) was the youngest son of the first Duke of Courland, Gotthard, and his mother was Sophia (1582–1610), the daughter of the Duke of Prussia. She died from postnatal complications, so from two years of age the prince was raised by his mother's family in Konigsberg and Berlin. Jacob returned to Courland in 1624. At that time, Jacob's father was exiled and residing in Pomerania, having lost claims to the throne after a conflict with the Courland nobility in 1616. Jacob was welcomed to Courland by his uncle Friedrich (1569–1642), whose spouse was Elizabeth Magdalena, Princess of Pomerania-Wolgast (1580–1649). As their own marriage was without issue, Friedrich succeeded in achieving that Poland-Lithuania recognized Jacob as legitimate heir to the ducal seat in 1633.

In the autumn of 1634 Jacob went abroad, and spent the next two years mainly in Holland and France. In 1638 he became Duke Friedrich's co-ruler, but after his uncle's death in 1642 took over as full-fledged ruler. In 1645 Jacob married Louise Charlotte (1617–1676), the sister of Friedrich Wilhelm, Elector of Brandenburg. The couple raised four sons and three daughters. Dynastic links connected Duke Jacob's family not only with Brandenburg-Prussia and Pomerania, but also with Poland-Lithuania, Denmark, Mecklenburg, Hessen and other states. The King of Sweden Frederick I (1676–1751, on the throne from 1720) was Duke Jacob's grandson along the female line.

From the earliest years of his rule, Jacob purposefully made his way in the international network of commerce, expanding trade with the produce of his estates and seeking to divert through Courland a major part of the transit trade coming from eastern regions. Tirelessly, he built up his own fleet, encouraged the development of various industries and joined in the global colonisation process. However, all his achievements were destroyed when Swedes and Poles fought over the territory of his duchy from 1658 to 1660, and Jacob himself was captured by the Swedes. After release, the duke resumed his activities, but they never again reached their pre-war level. Jacob, Duke of Courland, died on 31 December 1681, leaving by no means the easiest political and economic legacy to his eldest son, Friedrich Casimir (1650–1698).

HERCOGA JĒKABA FLOTE UN KUGU BŪVE

Pamatu ekonomiskās labklājības iegūšanai hercogs Jēkabs saskaņa tirdzniecības un kuģniecības attīstībā. Vēl būdams princis, viņš uzsāka savas flotes veidošanu un kuģu būvi vispirms Liepājā, bet vēlāk Ventspilī. Kļuvis par pilntiesīgu valdnieku, Jēkabs pievērsās plašāku tirdzniecisko kontaktu meklējumiem un koloniju iegūšanai Āfrikā (Gambija) un Amerikā (Tobago).

Ventas upes grīvā uzbūvētā Ventspils pilsēta bija viena no hercogistes senākajām pilsētām. Kuģu būvētavu Jēkabs ierīkoja tai līdzās – Sarkanmuižas jeb Ventspils muižas teritorijā. Arī Liepājā, kur atradās Kurzemes lielākā osta, atsevišķos laika posmos tika būvēti hercoga kuģi. Kuģu būvētavās strādāja pārsvarā latviešu namdari, bet meistarus Jēkabs aicināja no Kolbergas (tag. Kolobžega Polijā), Lībekas un Holandes. No Kurzemes hercoga kuģi izveda labību, kokmateriālus, linsēklas, kaņepājus u.c. vietējos ražojumus – galvenokārt uz Zviedriju, Norvēģiju, Lielbritāniju, Vāciju, Holandi un Franciju. Tāpat tie pārvadāja citu tirgotāju preces par īpašu maksu jeb frahtu, devās zvejā un ekspedīcijās uz Āfriku un Ameriku. Hercoga flotes darbības maksimuma gados – 17. gs. vidū – vienlaikus tika izmantoti 25–35 kuģi. Lielākā daļa no tiem bija bruņota ar lielgabaliem, taču kaujās nepiedalījās, jo Kurzemes hercogi jau kopš 17. gs. 20. gadiem stingri ieturēja neutralitātes politiku.

Hercoga kuģu kapteiņi un ekspedīciju vadītāji pārsvarā bija ārzemnieki, tāpat ārzemēs – Dānijs, Vācijā, Holandē un Lielbritānijā – vērēja arī lielāko daļu matrožu un zaldātu. Daži no viņiem pēc dienesta apmetās uz dzīvi hercogistē. Netrūka arī vietējo vāciešu, kas kalpoja hercogam svešajās jūrās un zemēs. Savukārt latviešu uz Jēkaba kuģiem un kolonistu vidū tikpat kā nebija, jo hercogam nebija izdevīgi šķirties no darbaspēka, kas nodrošināja viņa muižu lauku apstrādi. Savukārt piekrastē dzīvojošie latvieši bija ne tikai labi kuģu un laivu būvētāji, bet arī aktīvi nodarbojās ar piekrastes zvejniecību un kabotāžas kuģniecību, dodoties ar savām laivām visai tālos braucienos – līdz pat Dancigai (tag. Gdanska Polijā).

DUKE JACOB'S FLEET AND SHIPBUILDING

Duke Jacob saw the development of trade and shipping as the basis for achieving economic prosperity. While still a prince, he began developing his own fleet, building ships first in Libau/Liepāja and later in Windau/Ventspils. Having become a sole legitimate ruler, Jacob turned to the expansion of trading contacts and the acquisition of colonies in Africa (Gambia) and the West Indies (Tobago).

The city of Windau/Ventspils, built at the mouth of the River Windau/Venta, was one of the oldest cities in the duchy. Jacob set up the shipyard in the adjoining area of Rothof/Sarkanmuiža or the Amt Windau/Ventspils manor. For certain periods, the duke's ships were also built in Libau/Liepāja, Courland's largest port. The shipyards employed mostly Latvian carpenters, while master builders were invited over from Kolberg (now Kolobrzeg in Poland), Lübeck and Holland. The duke's vessels exported from Courland grain, timber, linseed, hemp and other local produce, usually destined for Sweden, Norway, Great Britain, Germany, Holland and France. The ships also carried the goods of other traders for a special fee, as freight, and were used for fishing as well as for expeditions to Africa and America. At the height of activity of the ducal fleet – in the mid-1600s – from 25 to 35 ships were being used at the same time. Most of the vessels were equipped with cannons, though they did not participate in skirmishes as the Dukes of Courland had, already since the 1620s, strictly adhered to the policy of neutrality.

The captains of the duke's ships and the leaders of his expeditions were mainly foreigners; likewise, most of the soldiers and sailors were also recruited abroad – in Denmark, Germany, Holland, and Great Britain. Some of them, after retiring from service, settled down to live in the duchy. There was also no shortage of local Germans who served the duke in far-away seas and lands. Conversely there were almost no Latvians at all on Jacob's ships, or among the colonial settlers, because it was not convenient for the duke to lose the workforce that tilled the fields of his estates. Latvians living in the coastal areas, in turn, were not only good builders of ships and boats, they were also actively engaged in coastal fishing and transportation along coastal routes, setting off on quite long voyages in their boats – even as far as Danzig (now Gdańsk in Poland).

Kurzemes jaunava. Ap 1600. gadu. Zīmējums Johana Hieronima Rēršeida piemiņas albumā. *Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA)*, 5759, f. 2, apr., 1403. l.

Vairāk nekā 80% Kurzemes hercogistes iedzīvotāju bija latvieši, kuri lielākoties bija piesaistīti zemei kā dzimtcilvēki un tikai salīdzinoši nedaudzi bija personiski brīvi. Latvieši nodrošināja hercogistes ekonomisko pamatu, nodarbojoties ar zemkopību, zvejniecību, amatniecību, sīktirdzniecību utt., taču viņiem nebija politisku tiesību.

Maiden of Courland. Circa 1600. Drawing in the memorial album of Johann Hieronymus Rörscheidt. LVVA, Collection 5759, Inventory 2, File 1403.

More than 80% of the population of the Duchy of Courland were Latvians who, for the most part, were attached to the land as serfs, and only comparatively few of them enjoyed personal freedom. Latvians in the duchy did not have any political rights, however they were the ones who, by engaging in agriculture, fishery, trades and crafts, and as small-scale traders, etc., ensured the economic basis of the duchy.

Ventspils un tuvākā apkaimē. Zīmējis hercoga mērnieks Tobiass Krauze. 1640. gads. LVVA, 1100. f., 1. apr., 70. l.

Karte sastādīta, lai fiksētu robežu starp hercoga Sarkāmuižu (*Rothof Amt Windau*) un privātmuižām – Popi un Puzi. Ventas lejtecē redzama Ventspils pilsēta ar ostu, kas pēc 1638. gada kļuva par hercoga Jēkaba galveno flotes bāzi. 1640. gadā teritorijā starp pilsetu un muižu sāka darboties lielākā no hercoga kuģu būvētavām, kas pastāvēja līdz apmēram 1717. gadam. Kopumā tās darbības laikā Ventspili varētu būt uzbūvēts ap 130–150 kuģu.

Windau/Ventspils and the surrounding area. Drawn by the duke's court surveyor Tobias Krause. 1640. LVVA, Collection 1100, Inventory 1, File 70.
The map was drawn in order to fix the borders between the duke's manor estate Rothof/Sarkāmuiža, and the private estates Popen/Pope and Pussen/Puze. In the lower reaches of the River Windau/Venta we see the city of Windau/Ventspils, with the port which became the main base for Duke Jacob's fleet after 1638. The duke's largest shipyard began working in the area between the city and the manor in 1640 and was in operation till about 1717. Some 130 to 150 ships in total were built in Windau/Ventspils during that time.

Burinieka zīmējums no hercoga Jēkaba kolekcijas. Zīmējis Johans Štreks. 17. gs. 1. puse. LVVA, 554. f., 1. apr., 848. l.

Hercoga floti pārsvarā veidoja nelielu burinieku – flītas, fregates, jahtas, galiotes, pinases u.tml., jo Baltijas jūras sekluma dēļ kuģiem bija jābūt ar mazu iegrīmi. Tomēr tas netraucēja tiem veikt veiksmīgus pārbraucienus līdz Āfrikas un Amerikas krastiem.

Drawing of a sailing vessel from Duke Jacob's collection. Drawn by Johann Streck. First half of the 17th cent. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 848.
The duke's fleet consisted mostly of small sailing ships – fluyts, frigates, yachts, galliots, full-rigged pinnaces etc., as due to the shallowness of the Baltic Sea vessels had to have a shallow draught. Nevertheless, this did not stop them from making successful sailings to the coasts of Africa and America.

75	Gert Jolange	10.0	
50	Geis Schröder	8.0	
37	Hans Granküla Schre	44.0	
37	Hans Jacobson Laster	44.0	
37	Claus Berndsen	44.0	
37	Hans Canka	44.0	
37	Hans Jelensee	44.0	
30	Granküla Gustaf Søls	3.6	
30	Bosmer Granküla	3.6	
25	Johan Schuster	3.0	
25	Gais Ammeren	3.0	
25	Johan Granküla	3.0	
25	Pietel Lassiger	3.0	
25	Jacob Kistofer	3.0	
25	Kas Kistofer	2.7	
25	Gert Grotter	2.7	
25	Peter Lassiger	2.7	
25	Hans Jolansen Kistofer	2.7	
25	Bauer Kistofer	2.7	
25	Cas Thomsen	2.7	
25	Cas Janssen	2.7	
			775

Amsterdamā salīgtu kuģu namdaru algas rēķins par laiku no 1652. gada 9. aprīļa līdz 9. jūnijam. LVVA, 6999. f., 44. apr., 1126. l.

1652. gada hercogs paplašināja Ventspils kuģu būvētavu, salīgtot Amsterdamā vēl 21 holandiešu kuģu namdarī meistara Gerrita Jansena (*Gerrit Jansen*) vadībā. 17. gs. 50. gadi bija laiks, kad hercoga Jēkaba flote un kuģu būve piedzīvoja vislielāko uzplaukumu.

Wage calculation for the period from 9 April to 9 June 1652 for ships' carpenters engaged in Amsterdam. LVVA, Collection 6999, Inventory 44, File 1126.

In 1652, the duke expanded the Windau/Ventspils shipyard and engaged another 21 carpenters from Amsterdam under the leadership of master builder Gerrit Jansen. The 1650s was a period when Duke Jacob's fleet and shipbuilding was flourishing and at its highest point.

STARP POLIJU-LIETUVU UN ZVIEDRIJU

17. gadsimtā cīņas par kundzību Baltijas jūras reģionā atsakās no jauna. Kad 1600. gadā izcēlās karš starp Zviedriju un Poliju-Lietuvu, abu pušu karaspēks nodarīja hercogistei lielus postījumus. Kurzemes hercogiem nebija lielas armijas un nebija arī iespēju tādu savākt, tādēļ viņi centās pasargāt savus valdījumus citādā ceļā, proti, panākot Kurzemes hercogistes neutralitātes atzīšanu. Laikā no 1625. līdz 1700. gadam neutralitāte kļuva par hercogu reģionālās ārpolitikas stūrakmeni.

Apkārtējo lielvalstu solījumi ievērot hercogistes neitrālo statusu praksē bieži tika pārkāpti. Tādēļ jau kopš pirmajiem valdīšanas gadiem par vienu no galvenajiem hercoga Jēkaba ārpolitiskajiem mērķiem kļuva Polijas-Lietuvas un Zviedrijas samierināšana. Kopš 17. gs. 40. gadu vidus Jēkabs aktīvi darbojās, lai noorganizētu Zviedrijas un Polijas-Lietuvas miera sarunas, kurās kā starpnieki piedalītos arī Francijas, Anglijas, Generālštatu (Nīderlandes Republika) un Venēcijas sūtīji. Pēc ilgiem diplomātiskiem pūliņiem hercogam Jēkabam izdevās panākt miera kongresa sanāksanu Lībekā 1651. gadā. Kongress ar pārtraukumiem ilga divus gadus un beidzās bez rezultātiem, galvenokārt tādēļ, ka Polija-Lietuva atteicās atzīt zviedru ieņemtās Vidzemes teritorijas, to skaitā Rīgu, par Zviedrijas īpašumu. Drīz vien hercogistes robežu tuvumā atkal sakās militāri konflikti. Vispirms 1654. gadā savstarpēju karu uzsāka Polija-Lietuva un Krievija, nākamajā gadā Zviedrija iesaistījās cīnā pret Poliju-Lietuvu, bet 1656. gadā – arī pret Krieviju.

Hercogs Jēkabs panāca rakstiskus solījumus ievērot Kurzemes hercogistes neutralitāti no Krievijas cara Alekseja Mihailoviča un Polijas karala Jana Kazimira, kam bija izdevīgi izmantoti hercogistes teritoriju kā diplomātisko kanālu, caur kuru brauca dažādu valstu sūtīji. Arī Zviedrijas karalis Kārlis X Gustavs solījās saudzēt Kurzemī, taču solījumu neturēja – 1658. gada 10. oktobrī (j. st.) zviedru feldmaršals Roberts Duglass (*Douglas*) saskaņā ar karala rīkojumu ieņēma hercogistes galvaspilsētu Jelgavu. Pēc mēneša hercogu ar ģimeni pārveda uz Rīgu un vēlāk – uz Ivangorodas cietoksnī pie Narvas, kur tiem gūstā nācās pavadīt ilgāk nekā gadu. Savu rīkojumu par uzbrukumu Kurzemei Zviedrijas karalis skaidroja ar to, ka hercogs Jēkabs un viņa laulātā draudzene Luīze Šarlote esot vērpuši diplomātiskas intrigas pret Zviedriju un slepus atbalstījuši poļus.

Pēc tam kad 1659. gada sākumā zviedri okupēja visu hercogistes teritoriju, to mēģināja atkarot Polijas-Lietuvas karala un Brandenburgas kūrfirsta sūtītās vienības. Svešzemju karavīri Kurzemē uzturējās arī vairākus mēnešus pēc tam, kad 1660. gada 3. maijā (j. st.) Olivas klosterī pie Danceigas tika noslēgts poļu un zviedru miera līgums.

Kurzemes kancleram Melhioram von Felkerzāmam (*von Fölckersam*) ar Brandenburgas-Prūsijas un Francijas atbalstu miera sarunās izdevās panākt hercoga tiesību atjaunošanu jeb restituīciju. Kara izpostītajā Kurzemē hercogs atgriezās 1660. gada jūlijā. Lai gan Jēkaba turpmākajā valdīšanas laikā kara liesmas hercogistes teritoriju vairs tieši neskāra, miers bija trausls, un hercogam joprojām nācās rēķināties ar militāro sadursmju draudiem.

BETWEEN POLAND-LITHUANIA AND SWEDEN

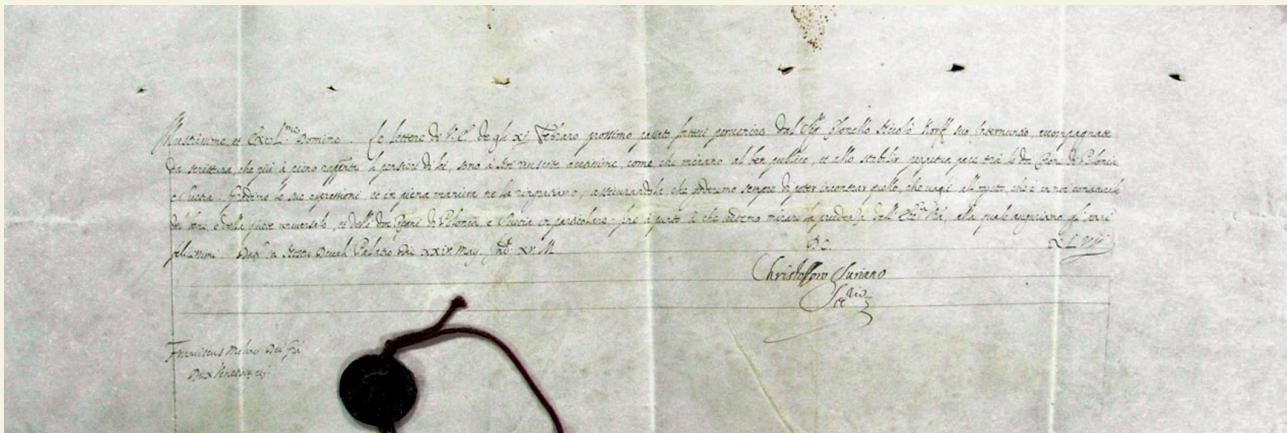
The 17th century saw a renewed struggle for domination in the Baltic Sea region. When war broke out between Sweden and Poland-Lithuania in 1600, the troops of both adversaries caused major damage to the duchy. The Dukes of Courland did not have a large army, neither did they have any possibility for assembling one; they therefore tried to protect their possessions in a different way, namely, by achieving recognition of the Duchy of Courland's neutrality. During the period from 1625 to 1700, neutrality became for the dukes the keystone of their foreign policy in the region.

In reality, the promises made by neighbouring great powers to honour the duchy's neutral status were often broken. Thus from the very first years of his rule, the reconciliation of Poland-Lithuania and Sweden became one of the principal aims of Duke Jacob's foreign policy. From the mid-1640s onwards Jacob actively worked towards arranging peace talks between Sweden and Poland-Lithuania, in which envoys from France, England, the States-General (the Republic of the Netherlands) and Venice would take part as mediators. Following lengthy diplomatic efforts, Duke Jacob succeeded in convening a peace congress in Lübeck in 1651. With some interruptions, the congress lasted for two years and ended without result, mainly because Poland-Lithuania refused to recognise the Livonian territories occupied by Sweden, including Riga, as being a Swedish possession. Soon enough military conflicts flared up again close to the duchy's borders. First of all, Poland-Lithuania and Russia began warring against each other in 1654, and the following years were joined by Sweden.

Duke Jacob managed to obtain written promises to observe the neutrality of the Duchy of Courland from the Russian Tsar Aleksey Mikhailovich and the Polish King Jan Casimir, for whom it was convenient to use the territory of the duchy as a diplomatic channel for envoys of various countries to pass through. The King of Sweden, Carl X Gustaf, too, promised to spare Courland, yet did not keep his promise – on 10 October 1658 (N.S.) the Swedish field marshal Robert Douglas, on the king's orders, took Mitau/Jelgava, the capital city of the duchy. A month later the duke and his family were taken to Riga, and after that to the Ivangorod fortress near Narva where they spent more than a year in captivity. The king justified his order to attack Courland with the accusation that Duke Jacob and his spouse Louise Charlotte had been conducting diplomatic intrigues against Sweden and had been secretly supporting the Poles.

After the entire territory of the duchy had been occupied by the Swedes in early 1659, units sent by the Polish-Lithuanian King and Elector of Brandenburg made an attempt to regain it. Even after the Swedish-Polish peace treaty was concluded on 3 May 1660 (N.S.) at the Oliva monastery near Danzig, the foreign troops stayed on in Courland for several months.

At the peace talks, the Chancellor of Courland, Melchior von Fölckersam, supported by Brandenburg-Prussia and France, succeeded in achieving the renewal or reinstating of the Duke of Courland in his rights. The duke returned to war-torn Courland in July 1660. Although for the rest of Jacob's rule the flames of warfare did not directly affect the duchy any more, peace was fragile, and the duke had to continue taking into account the threat of military conflict.

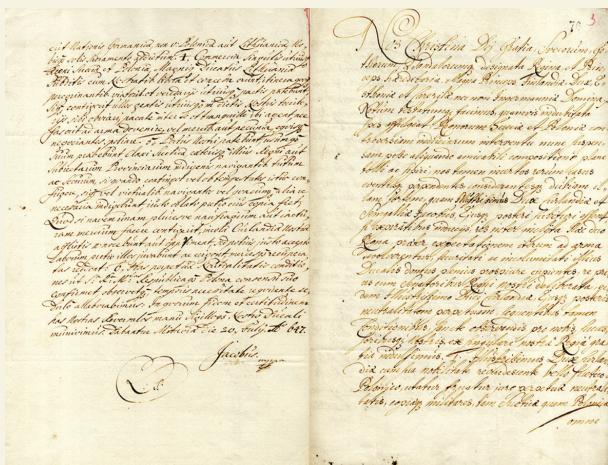

Venēcijas dodža Franciska Molino un sekretāra Kristofora Suriano parakstīta vēstule hercogam Jēkabam. Venēcijā 1647. gada 24. maijā. Origīnāls uz pergamenta, ar piekārtu dodža personisko zīmogu. LVVA, 554. f., 1. apr., 728. l.

Organizējot Polijas-Lietuvas un Zviedrijas samierināšanu, hercogs Jēkabs vērsās pie Venēcijas Republikas ar lūgumu kļūt par vienu no starpniekiem miera sarunās. Lūguma nodošanai hercogs nozīmēja Kurzemes muižnieku Nikolaju Korfu, kurš tobrīd dienēja Venēcijā kā pulkvedis. N. Korfam piesūtītajā pilnvarā, kas bija rakstīta latīņu valodā, Jēkabs bija lietojis terminu *internuntius*, kuru venēcieši atteicās atzīt kā diplomātiskā statusa apzīmējumu, neraugoties uz N. Korfa paskaidrojumu, ka ar to domāts ārkārtējais sūtnis. Līdz ar to Nikolajus Korfu nepieņēma audiencē Dodžu pilī. Tomēr, atbildot uz rakstisku N. Korfa iesniegumu, venēcieši piekrita būt par starpniekiem miera sarunās, par ko šajā vēstulē informēja hercogu.

Letter to Duke Jacob, signed by the Doge of Venice, Franciscus Molino, and secretary Christofforo Suriano. Venice, 24 May 1647. Original on parchment, with the Doge's personal seal appended. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 728.

As Duke Jacob attempted to arrange reconciliation between Poland-Lithuania and Sweden, he turned to the Republic of Venice with the request of becoming one of the mediators in peace talks. The duke authorised a Courland nobleman, Nicolaus Korff, who at the time was serving in Venice as colonel, to deliver the request. In the letter of authority sent to Korff and written in Latin, Jacob had used the term *Internuntius* which the Venetians refused to recognise as a designation of diplomatic rank, notwithstanding Korff's protestations that the intended meaning was 'extraordinary envoy'. Consequently Korff was denied an audience at the Doge's Palace. Nevertheless, in reply to a written submission from Korff, the Venetians agreed to act as mediators in peace negotiations, of which the duke was informed by this letter.

Zviedrijas karalienes Kristīnes Stokholmā 1647. gada 4. jūnijā (vec. st.) parakstītā neutralitātes līguma ratifikācijas raksta sākumlapa un hercoga Jēkaba Jelgavā 1647. gada 20. jūlijā (j. st.) parakstītā ratifikācijas raksta beigu lapa. Noraksti. LVVA, 7363. f., 3. apr., 220. l.

1647. gadā noslēgtais Zviedrijas un Kurzemes līgums atzina Kurzemes hercogistes neutralitāti polu-zviedru militāra konflikta gadījumā. Līgumā hercogam bija aizliegts uzņemt dienestā savu piļu garnizonos polus vai lietuviešus, taču bija jālauj brīvi izmantot savas ostas zviedru flotei. Gadījumā, ja hercogs Jēkabs vairākkārt lūdza karali Kārli X Gustavu apstiprināt minētu līguma un hercogistes neutralitāti, taču karalis atteicās, aizbildinoties, ka esot mainījusies situācija. Kārlis Gustavs gan solījās ievērot hercogistes intereses, taču par to prasīja piegādāt zviedriem proviantu un maksāt lielas naudas summas.

Initial page of the Neutrality Treaty ratification instrument signed by Christina, Queen of Sweden, in Stockholm on 4 June 1647 (O.S.) and the final page of the ratification instrument signed by Duke Jacob in Mitau/Jelgava on 20 July 1647 (N.S.). Transcript. LVVA, Collection 7363, Inventory 3, File 220. The Sweden-Courland Treaty signed in 1647 recognised the neutrality of the Duchy of Courland in the case of a Polish-Swedish military conflict. Under the terms of the treaty, the duke was forbidden to recruit Poles or Lithuanians to serve in the garrisons of his castles, while allowing the Swedish navy free use of his ports. If the duke were to grant permission to the Polish army to cross the territory of the duchy, the same rights should be granted to the Swedish. During the war between Sweden and Poland-Lithuania (1655–1660), on a number of occasions Duke Jacob asked King Carl X Gustaf to confirm the said agreement and the duchy's neutrality, but the king refused to do so, on the pretext that the situation had changed. Although Carl Gustaf promised to observe the interests of the duchy, in exchange he also demanded that the Swedish be supplied provisions and paid large sums of money.

Polijas karala Jana Kazimira raksts. Varšavā 1655. gada 17. janvārī.
Originals. LVVA, 554. f., 1. apr., 252. l.
Šajā rakstā Polijas-Lietuvas karalis Jans Kazimirs apstiprina Kurzemes hercogistes neutralitāti Polijas-Lietuvas karā ar Krieviju (1654.–1667. g.).

Document by the King of Poland, Jan Casimir. Warsaw, 17 January 1655.
Original. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 252.

In this document the King of Poland-Lithuania, Jan Casimir, confirms the neutrality of the Duchy of Courland in the war of Poland-Lithuania against Russia (1654–1667).

Kurzemes hercoga Jēkaba vēstule Zviedrijas karalim Kārlim X Gustavam.
Ivangorodā 1659. gada 22. augustā. Melnraksts. LVVA, 5759. f., 2. apr., 1323. l.

Šis bija jau sestais hercoga Jēkaba lūgums karalim par atbrīvošanu no gūsta un hercogistes atjaunošanu tās iepriekšējā statusā. Hercogs uzstāja, ka nebija veicis nekādas darbības, kas būtu vērstas pret zviedriem, bet tīcis jauni apmelots. Viņš arī solījis atbrīvošanas gadījumā turpmāk ievērot neutralitāti. Hercogs žēlojās, ka šajā laikā, kamēr viņš ar sievu un bēniem atradas gūstā, viņa valdījumiem tiek nodarīts milzīgs posts.

Par hercoga atlaišanu no gūsta iestājās arī daudzi citi valsti valdnieki, piemēram, Saksijas, Brandenburgas, Maincas un Ķelnes kūrfirsti, Braunschveigas-Lineburgas un Braunschveigas-Kalenbergas hercogi, Hesenes landgrāfi un pat Sv. Romas impērijas kēzars. Tomēr Zviedrijas karalis visus lūgumus ignorēja.

Letter from Jacob, Duke of Courland to the Swedish King, Carl X Gustaf.
Ivangorod, 22 August 1659. Draft copy. LVVA, Collection 5759, Inventory 2, File 1323

This was Duke Jacob's sixth request to the king for his release from captivity and for the duchy to be reinstated in its former status. The duke insisted that he had not perpetrated any actions against the Swedes, but rather had been maliciously slandered. He also promised, should he be released, to continue to maintain neutrality. The duke complained that, while he with his wife and children were being held captive, his estate was suffering huge damage.

A number of rulers of other countries also petitioned for the duke's release, for instance, the prince-electors of Saxony, Brandenburg, Mainz and Cologne, the dukes of Braunschweig-Lineburg and Braunschweig-Kalenberg, the landgraves of Hessen and even the Emperor of the Holy Roman Empire. The Swedish King, however, ignored all of them.

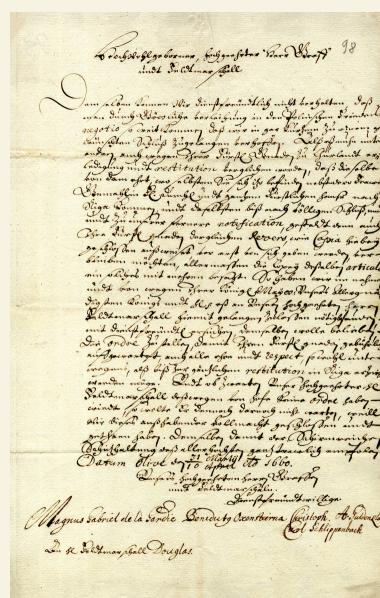

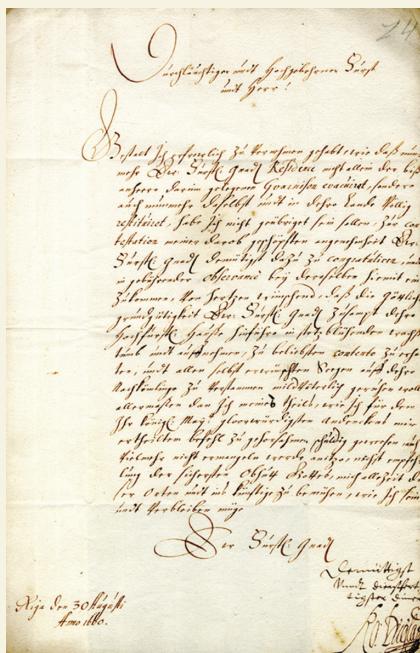
Zviedrijas sūtnu Magnusa Gabrieli Delagardi, Bengta Uksenšērnas, Karla Kristofo Šlipenbaha un A. Gildenklausa vēstule feldmaršalam Robertam Duglasam. Olīvā 1660. gada 31. martā (vec. st.) / 10. aprīlī (j. st.) Noraksts.
LVVA, 5759. f., 2. apr., 1323. l.

Miera sarunas Olīvā sakās 1660. gada sākumā. Pēc Zviedrijas karala Kārla X Gustava nāves februārā beigās zviedru puse kļuva pieļaidīgāka attiecībā uz Kurzemes hercogistes restituīciju tās agrākajā veidolā. Pavasarī zviedri piekrita atlaist hercogu Jēkabu no gūsta, par ko sūtī informēja amatpersonas Vidzemē, to viðu arī armijas virspavēlnieku Robertu Duglasu. Līdz līguma noslēšanai hercogam bija jāuzturas Rīgā. Bez tam Jēkabam vajadzēja parakstīt īpašu dokumentu jeb reversu, kurā bija jāapsola nedarīt neko Zviedrijai naidīgu.

Letter from the Swedish envoys Magnus Gabriel de la Gardie, Benedict Oxenstierna, Christoph Karl Schlippenbach and A. Gyldenklaus to field marshal Robert Douglas. Oliva, 31 March (O.S.) / 10 April (N.S.) 1660.
Transcript. LVVA, Collection 5759, Inventory 2, File 1323

The peace talks at Oliva began in early 1660. After the death of the Swedish King Carl X Gustaf at the end of February, the Swedish side softened its stance with regard to the reinstitution of the Duchy of Courland to its former status. In spring, the Swedish agreed to release Duke Jacob from captivity, about which the envoys informed officials in Swedish-Livonia including the army commander-in-chief Robert Douglas. But until the signing of the agreement Duke Jacob had to stay in Riga. In addition he had to sign a special document or a reverse pledging not to undertake any hostile actions against Sweden.

Zviedru feldmaršala Roberta Duglasa vēstule hercogam Jēkabam. Rīgā 1660. gada 30. augustā (vec. st.). Origināls. LVVA, 5759. f., 2. apr., 1323. l.
Savulaik tieši Roberts Duglass vadīja uzbrukumu Jelgavai un sagūstīja hercogu Jēkabu. Taču pēc kara beigām R. Duglass izturējās pret hercogu visnotāl draudzīgi un uzturēja ciešus kontaktus. Šajā vēstulē viņš apsveic hercogu Jēkabu sakarā ar to, ka poļu-lietuviešu garnizons pirms dažām dienām beidzot bija aizgājis no hercoga rezidences – Jelgavas pils, un tā atkal nodota hercogam. Līdz ar to hercogs Jēkabs bija pilnībā atguvis savus valdījumus.

Letter from the Swedish field marshal Robert Douglas to Duke Jacob, Riga, 30 August 1660 (O.S.). Original. LVVA, Collection 5759, Inventory 2, File 1323

It was Robert Douglas who in his time had led the attack on Mitau/Jelgava and captured Duke Jacob. Nevertheless, when the war was over Douglas treated Jacob in a perfectly friendly manner and they kept up close contact. In this letter Douglas congratulates Duke Jacob on the fact that some days previously the Polish-Lithuanian garrison had finally left the duke's residence – the Mitau Castle, and it had once again been returned to the duke. Thus Duke Jacob had finally regained all his possessions in full.

HERCOGA JĒKABA ATTIECĪBAS AR KRIEVIJU

Hercoga Jēkaba tuvāka iepazīšanās ar Krieviju notika jau 1634. gada pavasarī, kad viņš ar paša vervētiem 300 karavīriem devās palīgā Polijas karaļa speķiem, kas cīnījās par Smolenskas atgušanu. Tādā veidā Jēkabs izrādīja pateicību karalim par troja mantošanas tiesību atzīšanu no Polijas-Lietuvas puses. Šajā laikā karadarbība jau bija pārtraukta, taču Jēkabs pieredzēja Poļanovkas miera noslēgšanu netālu no Vjazmas 1634. gada jūnijā. Iespējams, ka tieši Kurzemes troņmantnieka klātbūtne sekmēja to, ka miera līgumā tika ierakstīts punkts, kurā cars Mihails Fjodorovičs savā un pēcnācēju vārdā solīja neuzbrukt Kurzemes hercogistei.

Lai gan starp Kurzemi un Krieviju jau izsenis pastāvēja sakari, tomēr hercoga Jēkaba mēģinājums nodibināt diplomātiskās attiecības ar 1645. gadā troni mantojušo sešpadsmitgadīgo Alekseju Mihailoviču beidzās neveiksmīgi, jo cars atteicās ielaist hercoga sūtīšus savā valstī. Taču, sākoties poļu-krievu karam (1654.–1667. g.), Krievija bija ieinteresēta, lai kurzemnieki atturētos no Polijas-Lietuvas atbalstīšanas, un nu jau cars vērsās pie hercoga Jēkaba. Līdz ar to 1654. gadā diplomātiskie sakari bija nodibināti.

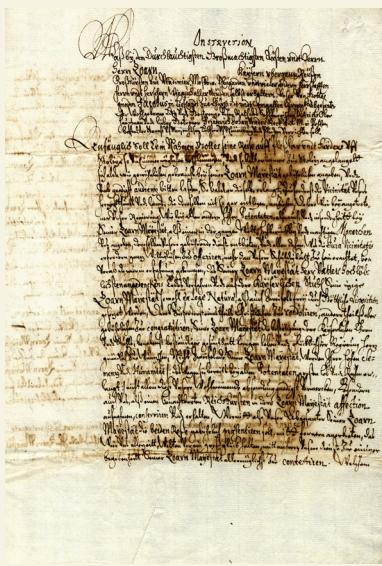
Pēc tam kad 1656. gadā militāra iebrukuma rezultātā cara pārvaldē nonāca daļa Vidzemes un Latgales, Krievija uz laiku kļuva par hercoga tiešo kaimiņu. Jēkabs centās uzturēt labas attiecības ar visām karojošām pusēm, to skaitā arī ar krieviem, piegādājot proviantu, ļaujot dories cauri hercogistei dažādu valstu sūtniecībām un darbojoties kā starpnieks gūstekņu apmaiņā. Visai cieši kontakti Jēkabam izveidojās ar krievu vaivadu Afanasiju Ordinu-Našchokinu, kuru cars bija iecēlis par ieņemto Vidzemes teritoriju administratoru. Beidzoties poļu-zviedru-krievu kariem, tiešie sakari starp Jelgavas un Maskavas galmu kļuva mazāk intensīvi, tomēr vairs nepārtrūka.

DUKE JACOB'S RELATIONS WITH RUSSIA

Duke Jacob became better acquainted with Russia as early as the spring of 1634 when, together with 300 soldiers he himself had recruited, he went to the aid of the troops of the Polish King fighting to recapture Smolensk. In this way Jacob demonstrated his gratitude to the king for recognising, on the part of the Polish-Lithuanian Commonwealth, the duke's hereditary claim to the throne. At that point, warfare had already ceased; still, Jacob experienced the signing of the Treaty of Polyanovka near Vyazma in June 1634. Possibly it was the presence of the Courland heir that led to the inclusion of a clause in the peace treaty whereby Tsar Feodor Mikhailovich, on behalf of himself and his successors, promised not to attack the Duchy of Courland.

Although Courland and Russia had maintained links since long ago, Duke Jacob's attempts at establishing diplomatic relations with the sixteen-year-old Tsar Alexei Mikhailovich, who inherited the throne in 1645, failed, as the tsar refused to let the duke's envoys into his country. However, when the Polish-Russian war (1654–1667) broke out, Russia was interested that the Courlanders should refrain from lending their support to Poland-Lithuania, and now it was the tsar who turned to Duke Jacob. Thus diplomatic links were established in 1654.

After the parts of Swedish-Livonia and Polish-Livonia (now Vidzeme and Latgale) were subjected to the rule of the tsar as the result of military intervention in 1656, Russia became a direct neighbour of the duke for a time. Jacob sought to maintain good relations with all the warring parties, including the Russians, by supplying provisions, permitting free passage for the legations of various countries through the duchy and by acting as a mediator in the exchange of prisoners of war. Jacob developed quite close contacts with the Russian voivode Afanasy Ordin-Nashchokin, whom the Tsar had appointed as administrator of the occupied Livonian territories. Once the Polish-Swedish-Russian wars had ended, direct contacts between the courts of Mitau and Moscow became less intensive but were never broken off completely.

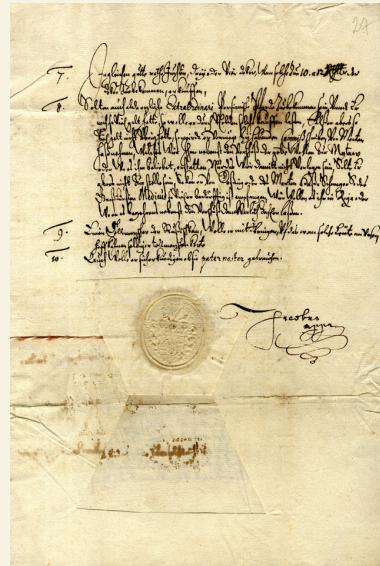

Hercoga Jēkaba instrukcija sūtnim uz Krieviju Frīdriham Johanam fon der Rekem. Jelgavā 1646. gada 20. februārī. Sākumlapa. Origīnāls. LVVA, 554. f., 2. apr., 2942. l.

Instrukcijā bija pieci punkti. Vispirms sūtnim bija jāpānāk audience un jaunais monarhs hercoga vārdā jāapsveic ar kāpšanu tronī, pasniedzot viņam dāvanā divus zirgus. Tad F. J. fon der Rekem bija jāpiedāvā atpirk divus dārgakmeņus, kuri tā sauktajos Smutas laikos 17. gs. sākumā tikuši nolaupīti no cara kroņa un kurus Jēkaba tēvs hercogs Vilhelms nopircis no kāda virsnieka. Lielāko no akmeņiem Jēkabs novērtēja uz 100 000 dālderiem, bet mazāko – uz 60 000; jo tādu cenu viņam piedāvājuši venēcieši. Sūtnim bija jāuzsver, ka, neraugoties uz citu valdnieku lielo interesi par šiem dārgakmeņiem, hercogs vēlas ļaut caram atgūt Krievijas kroņa dārgumus. Tāpat Jēkabs piedāvāja savervēt caram dažus tūkstošus vācu un poļu algotņu karam ar tatāriem, ja vien cars tam iegūs atlauju no Polijas karala. Bez tam viņš piedāvāja sarunāt Aleksejam Mihailovičam par līgavu kādu no tā sauktā Bohēmijas karala un Reinas pfalcgrāfa Frīdriha V meitām. No savas puses hercogs lūdz, lai cars piešķirtu brīvas tirdzniecības tiesības Maskavijā un ļautu viņa pārstāvjiem netraucēti doties uz Persiju. Vienlaikus sūtnim bija jāuzsver, ka Jēkabs nevēlas izvērst tirdzniecību ar Persiju tik plaši, kā to pirms dažiem gadiem bija neveiksmīgi mēģinājis Holsteinas hercogs. Instrukcija noslēdzas ar hercoga lūgumu nodot sveicenius dažiem bajāriem, kurus Jēkabs bija iepazinis Smoļenskas kara laikā.

Duke Jacob's instructions to his envoy to Russia, Friedrich Johann von der Recke. Mitau/Jelgava, 20 February 1646. Initial page. Original. LVVA, Collection 554, Inventory 2, File 2942.

The instructions consisted of five points. First of all, the envoy had to obtain an audience and congratulate the new monarch on his ascension to the throne by presenting him with a gift of two horses. Then Recke had to offer to redeem two crown gems purloined from the tsar's crown during the so-called Time of Troubles (Smuta) in the early 17th century and which had been bought by Jacob's father Duke Wilhelm from an officer. Jacob had estimated the value of the largest of the gemstones at 100,000 thalers, and of the smallest - 60,000 thalers, because that was the price that had been offered to him by the Venetians. The envoy was to emphasise that, irrespective of the great interest on the part of other monarchs about the gems, the duke wishes to allow the tsar to recover the jewels of the Russian crown. Jacob also offered to recruit for the tsar several thousand German and Polish mercenaries for the war with the Tartars - should the tsar obtain the relevant permission from the Polish King. In addition he offered to arrange a marriage for Alexey Mikhailovich with one of the daughters of Friedrich V, Count Palatine of the Rhine and the so-called King of Bohemia. For his part, the duke asked the tsar to grant him the right of free trade in Muscovy and to allow his representatives to travel to Persia unhindered. At the same time, the envoy had to emphasise that Jacob did not wish to expand trade with Persia to such extent as had been unsuccessfully attempted by the Duke of Holstein some years ago. The instructions conclude with the duke's request to forward his greetings to some boyars with whom Jacob had become acquainted during the Smolensk war.

Pielikums instrukcijai sūtnim uz Krieviju Frīdriham Johanam fon der Rekem. Jelgavā 1646. gada 20. februārī. Origīnāls. Beigu lapa. LVVA, 554. f., 2. apr., 2942. l.

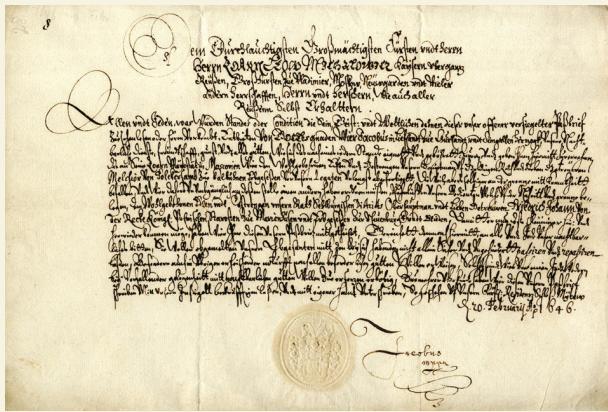
Pielikums satur sīkāku argumentāciju, kas bija jāizmanto, lai pārliecinātu krievu pusi pieņemt Jēkaba priekšlikumus. Tā gadījumā, ja cars dārgakmeņu iegādei nevēlētos tērēt valsts kasē uzkrāto naudu, sūtnim bija jāsaka uzlikt jaunu galvas nodokli ceturtdaļrubļa vai pusrubļa apmērā no personas vai arī akcīzes nodokli uz degvīnu – puskapeiku vai kapeiku par stopu. Šo priekšlikumu hercogs pamatoja ar tēzi, ka valsts dārgumu atpirkšana esot visu pavalstnieku pienākums. Savukārt pie punkta par brīvu tirdzniecību sūtnim bija jāklieķē cara bažas, ka šī prasība būtu saistīta ar spiegošanu, jo hercogam jau esot sīka Maskavijas karte, kuru Jēkabs bija gatavs pārsūtīt arī caram.

Bez tam dokuments saturēja virkni papildu uzdevumu. Piemēram, F. J. fon der Rekem bija jānoskaidro, cik maksā preču transportēšana pa sauszemi no Pleskavas uz Maskavu un Arhangeļsku un ar kuģi pa Volgu līdz Kaspijas jūrai un tālāk uz Persijas šaha galmu, kādas preces ved karavānas no Persijas un cik ilgu laiku tās pavada ceļā, kā arī ceļojuma apstākļus līdz pēdējam sīkumam. Gadījumā, ja pārdošanā būtu kamieļi, ne dārgāki par 20 dālderiem gabalā, sūtnim bija jāiepērk kādi trīs četri, kurus turklāt varētu izmantot sūtētā bagāžas vešanai atceļā uz Kurzemi. Tāpat F. J. fon der Rekem bija jāiepērk daži persiešu zirgi, jāsaīgstu krievu valodas tulks darbam hercoga galmā un jāizpilda vēl virkne citu hercoga prasību.

Appendix to the instructions issued to Friedrich Johann von der Recke, envoy to Russia. Jelgava, 20 February 1646. Original. Final page. LVVA, Collection 554, Inventory 2, File 2942.

The appendix contains further arguments to be used to persuade the Russian side to accept Jacob's proposals. Thus, if the tsar did not wish to spend state treasury funds on purchasing the jewels, the envoy had to suggest a new head tax being levied at the amount of a quarter of a rouble or a half-rouble per person, or an excise tax to be imposed on brandy – a quarter of a kopeck or a half-kopeck per quart. The duke based this proposal on the thesis that redeeming the crown jewels was the duty of all subjects. As regards the point on free trade, the envoy had to allay the tsar's concerns that the request might be connected with spying, as the duke already had a detailed map of Muscovy which Jacob was ready to send to the tsar.

In addition the document also contained a series of other tasks. For instance, Recke had to find out the cost of transportation of goods by land from Pskov to Moscow and Archangel, and by ship along the Volga to the Caspian Sea and onwards to the court of the Persian Shah, he had to establish what kinds of goods were carried by caravan from Persia, and how much time was spent on the journey, as well as travel conditions, down to the smallest detail. Should there be camels for sale at less than 20 thalers apiece, the envoy was to buy some three or four which, moreover, could be used to carry the envoy's baggage on the journey back home to Courland. Recke was also supposed to buy some Persian horses, to hire a Russian interpreter for work at the duke's court, and to carry out a number of other requests.

Hercoga Jēkaba izrakstīta pase sūtnim uz Krieviju Frīdriham Johanam fon der Rekem. Jelgavā 1646. gada 20. februārī. Origināls. LVVA, 554. f., 2. apr., 2942. l.

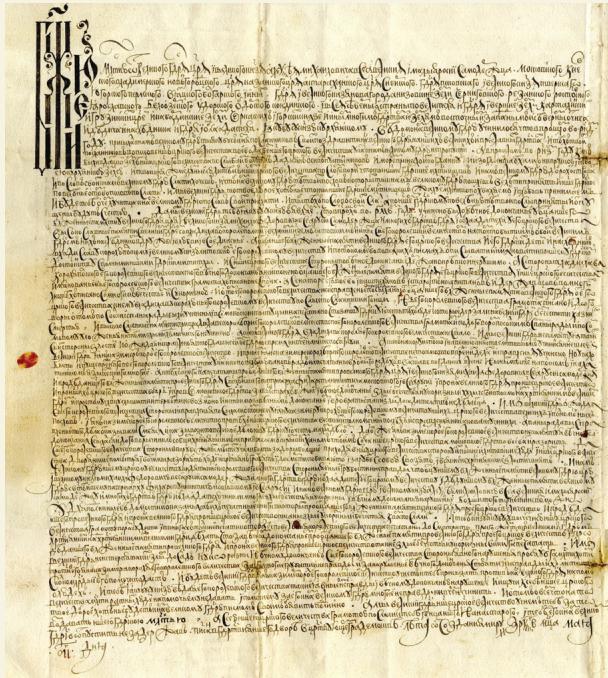
Ar šo ceļojuma dokumentu jeb pasi (*Passbrief*) hercogs Jēkabs lūdz cara Jaut sūtnim brīvi pārvietoties attiecīgajā teritorijā un ceļojuma laikā saņemt nepieciešamo palīdzību un atbalstu.

Diemžēl F. J. fon der Rekem neizdevās šķērsot Krievijas robežu, jo cara galms liedza iebraukšanu, paziņojot, ka, tā kā hercoga priekšgājēji neesot sūtījuši pie cariem sūtnus, tad arī Jēkaba sūtni nevarot uzņemt.

Passport issued by Duke Jacob to his envoy to Russia, Friedrich Johann von der Recke. Mitau/Jelgava, 20 February 1646. Original. LVVA, Collection 554, Inventory 2, File 2942.

With this travel document or passport (*Passbrief*) Duke Jacob requested that the tsar allow the envoy freedom of travel over the respective territory, and to be afforded such assistance and support as may be necessary during his travels.

Regrettably Recke did not succeed in crossing the border of Russia, because the tsar's court forbade entry on the grounds that as none of the duke's predecessors had sent envoys to tsars, so Jacob's envoy could not be received either.

Krievijas cara Alekseja Mihailoviča vēstule hercogam Jēkabam. Maskavā 7162. gada 11. maijā (kriev st.) / 1654. gada 21. maijā (j. st.). Origināls. LVVA, 7363. f., 3. apr., 221. l.

Šī vēstule ir dokuments, ar kuru aizsakās hercoga Jēkaba diplomātiskās attiecības ar Krieviju. Vēstules sākumā cars atgādināja par hercoga neveiksmīgo sūtmieciņu 1646. gadā, taču tagad bija gatavs uzņemt Jēkaba sūtņus, ja vien hercogs vēlētos tādus atsūtīt. Tomēr galvenais raksta saturs bija vēlīts iemeslu izklāstam, kas pamudinājuši caru uzsākt karu pret Poliju-Lietuvu, skaidrojot to ar 1634. gadā noslēgtā Poļanovkas miera pārkāpumiem no poļu pusēs. Poļi ne vien esot noslēguši līgumu ar "visas krisīgās pasaules ienaidnieku Krimas hanu", bet arī nemitīgi lietojot nepareizu cara titulu, turklāt poļi un lietuvieši pastāvīgi rīkojot iebrukumus Krievijas pierobežā laupīšanas nolūkos. Tādēļ caram neesot citas iespējas kā vien karot pret karali Janu Kazimиру. Šajā sakarā cars lūdza hercogu Jēkabu nesniegt Polijas karalim militāru, finansiālu vai cita veida palīdzību.

Letter from the Tsar of Russia, Alexey Mikhailovich, to Duke Jacob. Moscow, 11 May 7162 (Russian style) / 21 May 1654 (N.S.). Original. LVVA, Collection 7363, Inventory 3, File 221.

This letter is the document that launched Duke Jacob's diplomatic relations with Russia. At the start of the letter the tsar reminds the duke of the unsuccessful legation in 1646; nonetheless, he is now ready to receive Jacob's envoys, should the duke wish to send them. The main thrust of the document, however, is a statement of the reasons that had urged the tsar to declare war on Poland-Lithuania, namely, the violation of the peace treaty of Polyanovka by the Polish side. Not only had the Poles entered into an agreement with "the enemy of the entire Christian world, the Khan of Crimea", but they were also constantly using the tsar's title incorrectly; besides, Poles and Lithuanians had been persistently carrying out raids and robberies in Russia's border areas. The tsar, therefore, had no other option but to make war on King Jan Casimir. In that regard, the tsar asked Duke Jacob not to render any military, financial or other assistance to the Polish King.

Zīmogs uz Krievijas cara Fjodora Aleksejeviča vēstules hercogam Jēkabam.
Maskavā 7187. gada 7. maijā (kr. st.) / 1679. gada 17. maijā (j. st.). LVVA, 5759. f., 2. apr., 1328. l.

Vēstule Fjodors Aleksejevičs lūdza hercogu lāut izbraukt cauri hercogistei krievu sūtniečībai, kas devās uz Dāniju. Tā aizlīmēta ar lielo zīmogu, kas savu veidolu bija ieguvis cara Mihailoviča valdīšanas laikā 1667. gadā. Zīmoga centrā redzams monarha varas simbols – divgalvainais ērglis, kas tur zizli un valsts ābolu. Virs ērgļa galvām trīs kroņi, kas simbolizē Kazas, Astrahājas un Sibīrijas caristes. Ērgla krūtis rotā vairogs ar Maskavas ģerboni – uz zirga sēdošu Sv. Georgu, kurš ar šķepu caurdur pūki. Apakšā attēlota degoša svece, kuras abās puses stāv cilvēki, kas simbolizē priekštečus. Trīs pilis, kas redzamas heraldiskajā labajā pusē, norāda uz Lielo, Mazo un Balto Krieviju, savukārt trīs pilis heraldiskajā kreisajā pusē – uz Austrumu, Rietumu un Ziemeļu teritorijām. Ģerboni ietver cara pilnais tituls. Šāds zīmoga variants pastāvēja līdz 18. gs. sākumam.

Seal on the letter from the Tsar of Russia, Feodor Alexeevich, to Duke Jacob.
Moscow, 7 May 1787 (Russian style) / 21 May 1679 (N.S.). Original. LVVA, Collection 5759, Inventory 2, File 1328.

In the letter Feodor Alexeevich is asking the duke to permit free passage through the duchy for the Russian legation on a mission to Denmark. The letter was sealed with the great seal, which took its shape during the reign of Tsar Alexey Mikhailovich in 1667. At the centre of the seal can be seen the symbol of monarchical power – the double-headed eagle holding a sceptre and an orb. The three crowns above the eagle's heads symbolise the conquered khanates of Kazan, Astrakhan and Siberia. The coat of arms of Moscow – the image of St. George, mounted on a horse and piercing a dragon with his spear – is displayed on a shield on the eagle's breast. A burning candle is depicted below, flanked on both sides by people symbolizing predecessors. The three castles *dexter* represent the Russias: Great, Little and White, while the three castles *sinister* represent the Eastern, Western and Northern territories. The coat of arms is encircled by the tsar's full title. This version of the seal was in existence till the beginning of the 18th century.

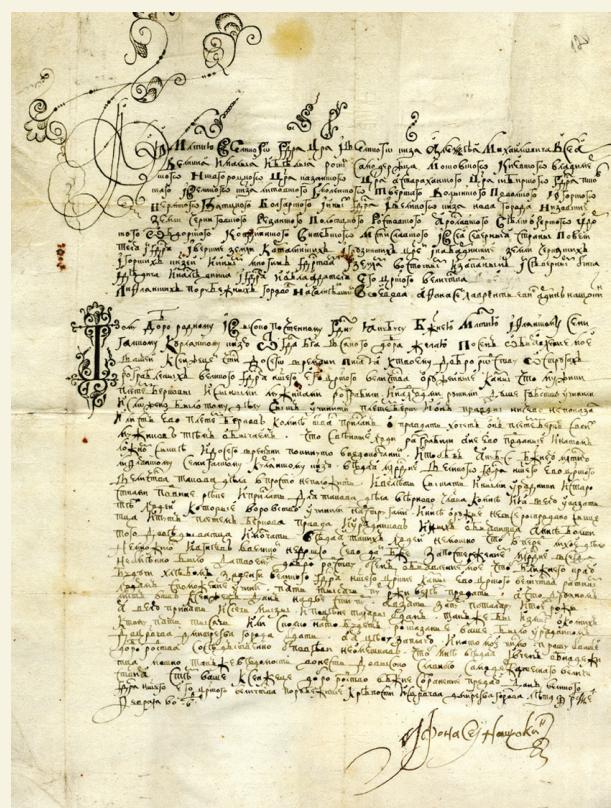

Careviča-Dmitrija-Gradas (Koknese) vaivada Afanasija Ordina-Naščokina vēstule hercogam Jēkabam. Careviča-Dmitrija-Gradā (Koknese) 7165. gada 2. februārī (kr. st.) / 1657. gada 12. februārī (j. st.). Origināls. LVVA, 554. f., 3. apr., 747. l.

1656. gada oktobrī ievērojamais krievu diplomāts un karavadonis Afanasijs Ordins-Naščokins kļuva par krievu ieņemto zviedru Vidzemes teritoriju pārvāldnieku jeb vaivadu. Viņa rezidence atradās Kurzemes hercogistes robežu tiešā tuvumā – Koknesē, ko krievi pārdēvēja par Careviča-Dmitrija-Gradu. Būdams sajā amatā (līdz 1661. g.), A. Ordins-Naščokins visai aktīvi kontaktējās ar hercogu Jēkabu. Abas puses apmainījās ar aktuālāko politisko informāciju un sadarbojās dažādos ikgadienās dzīves jautājumos, ko apliecinā arī konkrētā vēstule. Tajā A. Ordins-Naščokins sūdzējās par Lindes muižas zemniekiem, kuri aplauptījuši vairākas krievu tirgotāju laivas Daugavā, kā arī lūdza hercogu pārdomi viņam ievērojamu daudzumu ruzdu.

Letter of Afanasy Ordin-Nashchokin, voivode of
Tsarevich-Dmitry-Grad/Koknese to Duke Jacob.
Tsarevich-Dmitry-Grad/Koknese, 2 February 1657 (Russian style) /
12 February 1657 (N.S.). Original. LVVA, Collection 554, Inventory 3,
File 747.

In October 1656, the notable Russian diplomat and military commander Afanasy Ordin-Nashchokin became governor (voivode) of Swedish Livonian territories occupied by the Russians. His residence was located in the immediate vicinity of the duchy's borders – at Kokenhusen/Koknese, renamed by the Russians as Tsarevich-Dmitry-Grad. Whilst holding that post (until 1661) Ordin-Nashchokin kept up fairly active communications with Duke Jacob. Both parties exchanged the latest political information and cooperated on various daily matters, as is also testified by the said letter. In the letter Ordin-Nashchokin complains about peasants from the Linden Manor who had looted several Russian merchant boats on the Daugava River, and also asks the Duke to sell him a considerable quantity of rye.

KURZEMES ATTIECĪBAS AR FRANCIJU UN ANGLIJU

Francija bija pirmā valsts, ar kuru hercogs Jēkabs noslēdza kādu oficiālu līgumu pēc tam, kad bija kļuvis par pilntiesīgu valdnieku. 1643. gadā hercoga sūtnim Georgam Firksam (*Fircks*) izdevās vienoties ar Francijas valdību par tirdzniecības brīvību un vairākām citām priekšrocībām. Tā kā noslēgtais līgums jāva hercogam pirkta nekustamos īpašumus Francijā, viens no G. Firksa uzdevumiem 17. gs. 40. gadu otrajā pusē bija tādas muižas iegāde, kas atrastos pie kādas ostas un kuras teritorijā būtu arī sālsraktuves un vīna dārzi. Diemžēl G. Firksam neizdevās atrast īpašumu, kas apmierinātu visas hercoga prasības. Tāpat savu vairākkārtējo braucienu laikā Francijā G. Firks salīga dažādus speciālistus darbam Kurzemē, kā arī risināja sarunas par kuģu pārdošanu un karavīru vervēšanu frančiem. Lai gan sarunas beidzās bez rezultātiem, Francija bija kļuvusi par vienu no svarīgākajiem Kurzemes sabiedrotajiem un tirdznieciskajiem partneriem. Francijas atbalstam bija liela nozīme Polijas-Lietuvas un Zviedrijas miera sarunu organizēšanā, kā arī Kurzemes hercogistes restituīcijā 1660. gadā.

17. gs. 70. gados abu valstu attiecības kļuva nedaudz vēsākas. Francija bija neapmierināta ar Kurzemes hercoga dēlu dienestu holandiešu armijā, savukārt hercogs Jēkabs mēģināja panākt kompensāciju par vairākiem kuģiem, kas bija krituši par upuri franču kaperiem. Viņa centieni palika bez panākumiem.

Ciešākas attiecības ar Angliju bija nodibinājis jau hercoga Jēkaba tēvs Vilhelms. Anglijas karalis Džeimss (Jēkabs) Stjuarts bija hercoga Jēkaba krusttēvs. Tas izskaidro, kāpēc Jēkabs ar ieroču un proviantu piegādēm atbalstīja Stjuartus viņu cīņā pret parlamentu. Taču hercogs bija visnotaļ pragmatisks cilvēks, kurš centās realizēt savus tirdznieciskos un koloniālos mērķus. Kad Anglijā virsroku bija guvis parlaments, hercogs noslēdza ar Oliveru Kromvelu 1654. gadā neutralitātes līgumu, bet 1657. gadā brīvās kuģniecības līgumu. Lielas nozīmes tiem gan nebija, jo, kamēr hercogs atradās zviedru gūstā, Anglijā tika atjaunota monarhija. Atgriezies no gūsta, Jēkabs tūdaļ atjaunoja sakarus ar Anglijas valdību, cenšoties panākt iepriekšējo parādu samaksu un iegūt atbalstu saviem koloniālajiem plāniem. Šim nolūkam hercogs Londonā uzturēja pastāvīgu aģēantu, tomēr rezultāti nebija sevišķi ievērojami.

COURLAND'S RELATIONS WITH FRANCE AND ENGLAND

The first state with which Duke Jacob signed an official treaty, on having become legitimate ruler, was France. In 1643, the duke's envoy Georg Fircks succeeded in achieving an agreement with the government of France on free trade and a number of other favourable benefits. As the agreement permitted the duke to buy real estate in France, one of Fircks' first tasks in the second half of the 1640s was to purchase an estate located near a port and also having salt mines and vineyards in its grounds. Unfortunately, Fircks failed to find an estate that would satisfy all of the duke's demands. During his numerous visits to France, Fircks also engaged masters of various trades for work in Courland, and negotiated the sale of ships as well as the recruiting of soldiers for the French. Although the talks did not yield results, France had become one of the most important allies and trade partners of Courland. France's support mattered a great deal in organising peace negotiations between the Polish-Lithuanian Commonwealth and Sweden, and also in reinstitution of the Duchy of Courland in 1660.

In the 1670s, relations between both countries grew somewhat cooler. France was displeased about the duke's son serving in the Dutch army, while the duke was attempting to obtain compensation for several ships that had fallen victim to French privateers. His efforts remained without success.

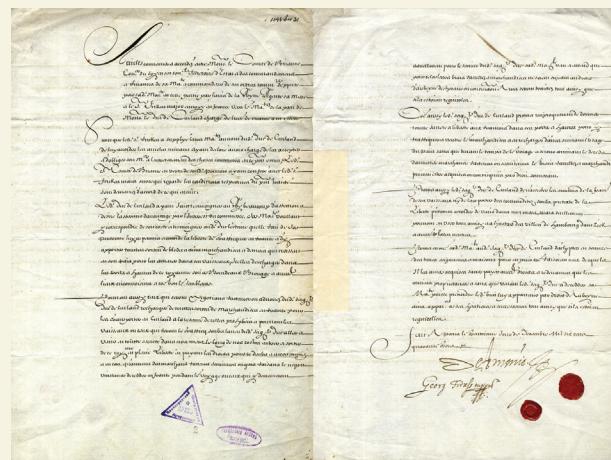
Closer relations with England had already been established by Duke Jacob's father Wilhelm. The King of England, James Stuart, was Duke Jacob's godfather. This explains why Jacob supported the Stuarts with supplies of arms and provisions in their fight against the Parliament. However, the duke was an entirely pragmatic man who pursued his commercial and colonial aims. When Parliament gained the upper hand in England, the duke signed a neutrality treaty with Oliver Cromwell in 1654 and a free shipping agreement in 1657. The agreements proved to be of not much consequence, because while the duke was held prisoner by the Swedes, the monarchy was restored in England. On his return from captivity, Jacob immediately resumed contacts with the English government, seeking to achieve the settlement of earlier debts and garnering support for his colonisation plans. To this end, the duke maintained a permanent agent in London, though the results were not particularly notable.

Līgums starp Kurzemes hercogu un Franciju. Parīzē 1643. gada 30. decembrī. Origīnāls. LVVA, 554. f., 1. apr., 676. l.

Hercoga Jēkaba vārdā līgumu slēdza un parakstīja sūtnis Georgs Firks, bet no Francijas valdības puses – ārlietu ministrs Anri Ogists Lomenē de Briēns. Līgums noteica hercogam un viņa jaudīm brīvas tirdzniecības tiesības Francijā, kā arī deva tiesības hercogam iepirk Francijā muīžas un zemes. Uzsverot draudzīgo attieksmi pret Jēkabu, Francijas puse atbrīvoja viņu no tā sauktās *droit d'aubaine*. Tas nozīmēja, ka pēc hercoga nāves īpašumi, kurus viņš būs iegādājies Francijā, nevis nonāks kroņa rīcībā, bet gan paliks Jēkaba mantiniekim. Līdzīga mantošanas brīvība pienācās arī hercoga pavalstniekiem. No savas puses hercogs piešķira frančiem tādas pašas tirdzniecības un mantošanas tiesības Kurzemes hercogistē, kā arī solījis nekādi neatbalsīt Francijas ienaidniekus, paliekot neutrālam konfliktos ar Francijas piedalīšanos.

Treaty between the Duke of Courland and France. Paris, 30 December 1643. Original. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 676.

The treaty was concluded and signed on behalf of Duke Jacob by the envoy Georg Fircks, and on the French side by foreign minister Henri-Auguste Lomenie de Brienne. The treaty granted the duke and his people the right of free trade in France, and it also gave the duke the right to buy estates and lands in France. Accentuating their friendly attitude towards Jacob, the French side exempted him from the so-called *droit d'aubaine*. This meant that after the Duke Jacob's death his property would not pass to the crown, but would be inherited by his heirs. A similar freedom of inheritance was also conferred on the duke's subjects. For his part, the duke granted the French the same trading and inheritance rights in the Duchy of Courland, and also pledged not to support in any way the enemies of France, remaining neutral in any conflicts where France may be involved.

Francijas karala Luija XIV vēstule hercogam Jēkabam. Parīzē 1646. gada 20. janvārī. Origīnāls. LVVA, 554. f., 1. apr., 676. l.

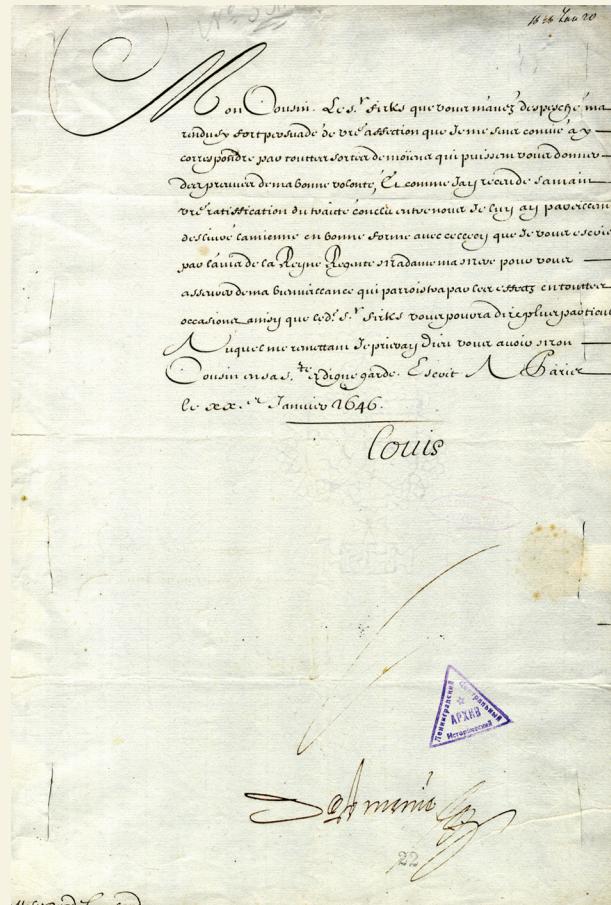
Vēstule, ko parakstījis septingadīgais karalis Luijs XIV, tiek apliecināta cieņa un draudzību pret Kurzemes hercogu un solīts izpildīt sūtīja Georga Firksa līgumu ratificēt 1643. gadā noslēgto līgumu.

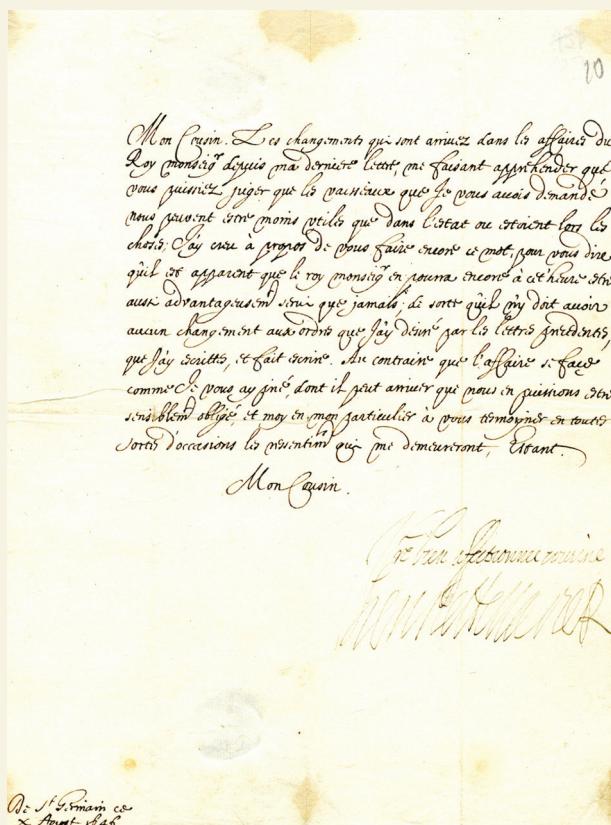
Hercogs Jēkabs bija vēlreiz nosūtījis Georgu Firksu uz Holandi un Franciju 1645. gada rudenī. Cita starpā, viņam bija uzdots panākts 1643. gada līguma ratificēšanu. Process gan ieilga – ratifikācijas grāmatu karalis parakstīja tikai 1646. gada 16. novembrī, bet 1647. gada 24. februārī sekoja ratifikācija Francijas parlamentā.

Letter from King Louis XIV to Duke Jacob. Paris, 20 January 1646. Original. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 676.

The letter, signed by the seven-year-old King Louis XIV, contains assurances of esteem and friendship towards the Duke of Courland, and a promise to meet the request of envoy Georg Fircks to ratify the treaty signed in 1643.

Duke Jacob once again sent Fircks to Holland and France in the autumn of 1645. Among other things the envoy was instructed to achieve the ratification of the 1643 treaty. The process, however, proved to be lengthy – the king did not sign the ratification instrument until 16 November 1646, this was followed by ratification in the French Parliament on 24 February 1647.

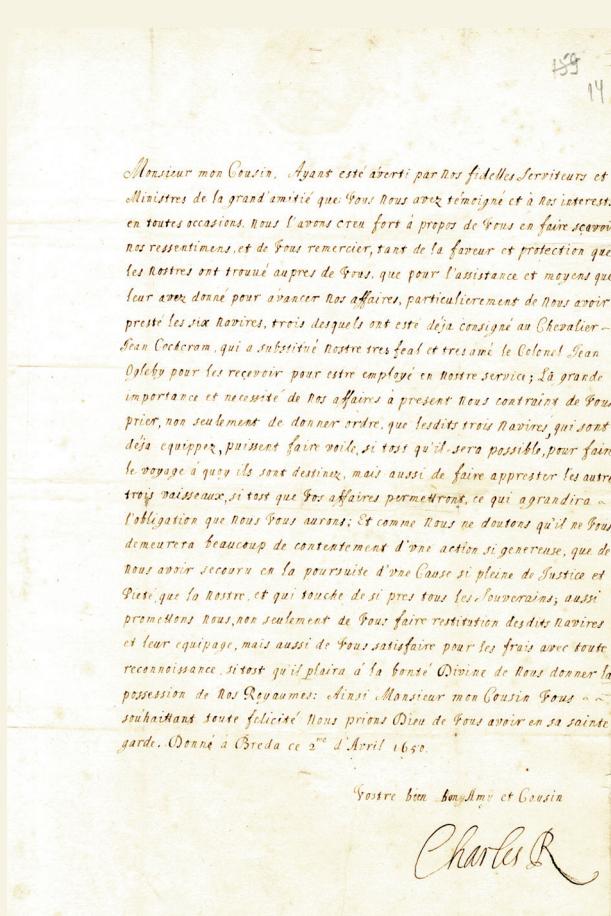

Anglijas karalienes Henriettes Marijas vēstule hercogam Jēkabam.
Senžermēnā 1646. gada 10. augustā. Origīnāls. LVVA, 554. f., 3. apr., 384. l.
 Vēstulē karaliene raksta, ka, neraugoties uz karala neveiksmēm (maiā Kārlis I bija spiests padoties skotiemi), visas vienošanās paliek spēkā un monarhijas atbalsītājiem ļoti nepieciešami hercoga solītie kuģi.

Letter from Queen Consort Henrietta Maria to Duke Jacob. St Germain, 10 August 1646. Original. LVVA, Collection 554, Inventory 3, File 384.

In her letter the queen consort writes that, notwithstanding the king's misfortunes (King Charles I had been compelled to surrender to the Scots in May), all agreements were to remain in force and supporters of the monarchy badly needed the ships, which the duke had promised.

Karaļa Kārļa (Čārlza) II vēstule hercogam Jēkabam. Bredā 1650. gada 2. aprīlī. Origīnāls. LVVA, 554. f., 3. apr., 384. l.

Ar nāvi sūditā karala Karla I Stjarta dēls Kārlis II tobrīd bija proklamēts par karali Skotijā, bet cīņas par Angliju vēl turpinājās. Savā vēstulē Kārlis II pasakās hercogam par ilggadējo atbalstu rojālistiem. Atsaucoties uz vienošanos par sešu kuģu aizdevumu, no kuriem trīs jau saņēmis karala pārstāvis sers Džons Kokrens (Cochrane), karalis līdz ekipēt vēl trīs kuģus. Viņš solās kuģus attdot atpakaļ un kompensēt hercogam visus izdevumus.

Letter from King Charles II to Duke Jacob. Breda, 2 April 1650. Original. LVVA, Collection 554, Inventory 3, File 384.

Charles II, son of the executed King Charles I, had at this time been proclaimed King of Scotland, but the battle for England was still in progress. In his letter Charles II expresses gratitude to the duke for his longstanding support for the Royalists. Referring to the agreement on the loan of six ships, three of which had already been received by the king's representative Sir John Cochrane, the king asks the duke for three more vessels to be equipped. He promises to return the ships and compensate the duke for all expenses incurred.

Hercoga Jēkaba tirdzniecības un kuģniecības līgums ar Oliveru Kromvelu. Westminsterā 1657. gada 17. jūlijā. Oriģināls uz pergamenta, ar O. Kromvela tušas portretu un piekārtu Anglijas Republikas lielo zīmogu. LVVA, 5561. f., 2. apr., 158. l.

Līgums sastādīts privilēģijas jeb koncesijas formā. Tas piešķīra kuģniecības un tirdzniecības brīvību hercoga kuģiem un laudim kā Anglijā, tā arī visās tās kolonijās un domīnijās, gan uz sauszemes, gan arī uz jūras. Visiem Republikas ierēdjiem bija pavēlēts uzskatīt hercoga ļaudis par draugiem un sniegt viņiem nepieciešamo atbalstu.

Duke Jacob's trade and shipping agreement with Oliver Cromwell. Westminster, 17 July 1657. Original on parchment, with Cromwell's portrait in ink and an impression of the Great Seal of the Commonwealth of England appended. LVVA, Collection 5561, Inventory 2, File 158.

The agreement had been drawn up in the form of a privilege or concession. It granted the duke's ships and people the right of shipping and trade, both in England and all its colonies and dominions, on land and at sea. All Commonwealth officials were under orders to regard the duke's people as friends, and to render them such assistance as might be necessary.

KURZEMES HERCOGA JĒKABA FAKTORIJAS GAMBIJĀ

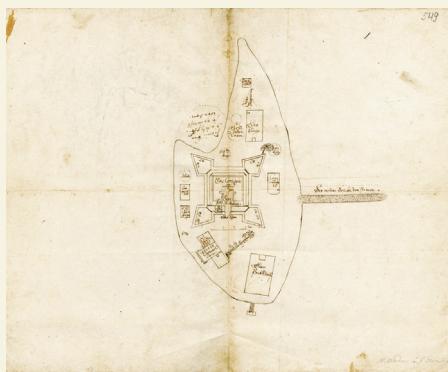
Sekojoš laikmeta garam, hercogs Jēkabs centās paplašināt savu tirdzniecības areālu, kā arī iegūt koloniālos īpašumus dažādās pasaules daļās. Jau 17. gs. 40. gadu vidū viņš sāka domāt par kuģu nosūtīšanu uz Gvineju, kā tolaik nereti sauca visu Āfrikas piekrasti no Zajā raga līdz Nigērai. 1651. gadā hercoga nosūtītajiem pārstāvjiem no vietējiem cilšu vadoniem izdevās iegūt vairākus atbalsta punktus Gambijas upes grīvā – Sv. Andreja salu (tag. Kunta Kinteh sala, ap 30 km no upes ietekas Atlantijas okeānā), Džilifri ciemu upes labajā krastā iepretim Andreja salai (tag. Džufureha) un Bajonu (tag. Gambijas galvaspilsēta Bandžula). Šīs hercoga faktorijas, kur bija uzbūvēti arī nelielji forti, veiksmīgi pastāvēja līdz 1659. gadam, kad, izmantojot Jēkaba nonākšanu zviedru gūstā, tās ieņēma holandieši. 1660. gadā hercoga ļaudis uz ūsu brīdi fortus atguva, taču 1661. gada martā tos pārņēma angļi.

Atgriezies no gūsta, hercogs Jēkabs tūlīt sāka diplomātiskās aktivitātes, lai atjaunotu savas īpašuma tiesības. Taču vienīgais, ko viņam izdevās panākt, bija 1664. gada 17. novembrī noslēgtais līgums ar Anglijas karali Kārli (Čārlzu) II. Tajā hercogs atteicās no saviem Gambijā esošajiem fortiem angļu labā, prefi saņemot brīvas tirdzniecības tiesības karaļa domīnijās Gvinejas piekrastē. Arī turpmākajos gados līdz pat savai nāvei hercogs Jēkabs centās vienoties ar Angliju par savu kādreizējo Gambijas īpašumu atgūšanu. Diemžēl viņa pūliņi nevainagojās panākumiem.

THE TRADING POSTS OF JACOB, DUKE OF COURLAND, IN THE GAMBIA

In keeping with the spirit of the time, Duke Jacob aspired to expand his trading area and also acquire colonial possessions in various parts of the world. As early as the mid 1640s, he conceived the idea of sending his ships to Guinea, as the entire African coastline, from Cape Verde to the Niger, was often called at that time. In 1651, representatives sent by the duke succeeded in obtaining from local tribal chiefs some territories on the estuary of the River Gambia – St. Andrew's Island (now known as Kunta Kinteh island, about 30 km inland from the river mouth on the Atlantic Ocean), the village of Jillifree on the right bank of the river opposite St. Andrew's Island (nowadays known as Juffureh) and Bayona (present-day Banjul, capital of the Gambia). These trading posts, where small forts had also been built, existed successfully until 1659 when, taking advantage of the fact that Duke Jacob was being held prisoner by the Swedish, the posts were captured by the Dutch. The duke's men retook the forts for a brief period in 1660, but in March 1661 they were occupied by the English.

On his return from captivity, Duke Jacob immediately launched a diplomatic campaign to restore his property rights. Nevertheless, the only thing he achieved was an agreement concluded with Charles II, King of England, on 17 November 1664. In it the duke ceded his forts in Gambia to the English, receiving in return an entitlement to free trade in the king's dominions on the Gambian coast. But even in the coming years and until his death, Duke Jacob endeavoured to achieve an agreement with England on getting back his former Gambian properties. Unfortunately, his efforts remained unsuccessful.

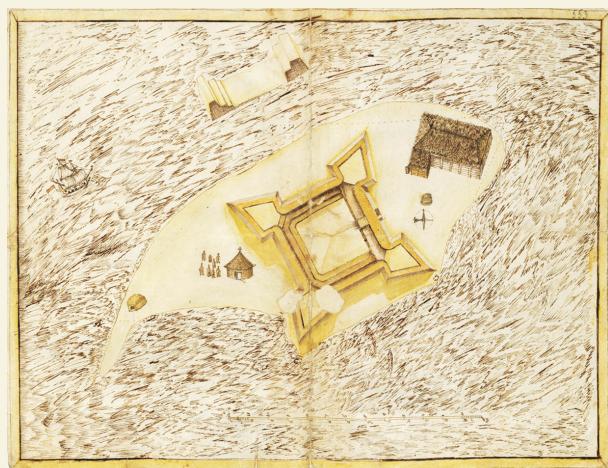

Kurzemes hercoga forts Sv. Andreja salā Gambijas upes grīvā. Projekts, 1651. gads. Tinte, akvarelis. LVVA, 7363. f., 3. apr. III. I.

1651. gada oktobra beigās Gambijas upes grīvu pirmie sasniedza hercoga kuģi "Wallfisch" (Valzivs) un "Crocodill" (Krokodils). Ekspedīciju vadīja holandiešu kapteinis Pīters Šulte, kurš ilgu laiku bija dienējis Dānijas karalim un pazina Gvinejas piekrasti. Kā militārais pāvelnieks viņam asistēja Kuldīgā dzimušais majors Joahims Denigers. Lielākā daļa karavīru bija vervoēta Kopenhāgenā. Plānā redzams projektētais forts, ko hercoga ļaudis uzbūvēja Sv. Andreja salā un kas kļuva par kurzemnieku galveno bāzi. Tā kā uzzīmētās salas konfigurācija atbilst tolaik esošajai situācijai, saprotams, ka projekta autors bija kāds no kurzemnieku ekspedīcijas dalībniekiem. Projekts līdz šim nav bijis publicēts, taču vēstures literatūrā ir sastopams līdzīgā stilā darināts jau uzbūvētā forta plāna attēls.

Duke of Courland's fort on St. Andrew's Island at the mouth of the River Gambia. Plan. Ink, watercolour. LVVA, Collection 7363, Inventory 3, File III.

The first to reach the estuary of the River Gambia, in late October 1651, were the duke's ships *Wallfisch* (Whale) and *Crocodill* (Crocodile). The expedition was led by the Dutch captain Pieter Schulte, who had served with the Danish king for a long time and knew the Gambian coast. He was assisted by Goldingen/Kuldīga-born major Joachim Denniger in the capacity of military commander. The majority of troops had been recruited in Copenhagen. The plan shows the design of the fort that was built on St. Andrew's Island and became the chief base for the Courlanders. Taking into account the contours of the island reflecting the actual situation of the time it is evident that the author of the design was one of the participants of the Courland expedition. Until now, this plan had never been published, however in historical literature there is a similar style drawing of the plan for the fort already built.

Kurzemes hercoga faktorija un forts Sv. Andreja salā Gambijas upes grīvā. 17. gs. 50. gadu sākums. Tinte. LVVA, 7363. f., 3. apr. III. I.

Plānā attēlota situācija Sv. Andreja salā pēc forta uzbūvēšanas. Redzams, ka tam ir četri bastioni ar diviem lielgabaliem katrā. Forta apkārtne ierīkota noliktava, kapteiņa un karavīru mītnes un krāsns maizes cepšanai. Tāpat uzbūvēta baznīca, kurai blakus atrodas kapsēta, jo nāves gadījumi pie karstā un mitrā klimata nepieraduso eiropešu vidū nebija retums. Ar punktētu līniju atzīmētas vietas, kur vēl bija plānots uzbūvēt ēkas. Apskatāmais plāns vēstures pētniekiem līdz šim nebija pazīstams.

Duke of Courland's trading post and fort on St. Andrew's Island at the mouth of the River Gambia. Early 1650s. Ink. LVVA, Collection 7363, Inventory 3, File III.

The plan shows the layout of St. Andrew's Island after the fort had been built. The fort has four bastions with two cannons in each. In the vicinity of the fort there is a warehouse, the captain's lodgings, soldiers' quarters and a bread oven. A church was also erected, with a cemetery beside it, as instances of death among the Europeans not used to the hot and humid climate were not infrequent. The areas where further new buildings had been planned are marked with a dotted line.

The plan on display here was hitherto unknown to historians and researchers.

Gambijas upes karte. 17. gs. otrā puse. Tinte, akvarelis. LVVA, 554. f., 2. apr., 3182. I.

Lai gan zināms, ka Kurzemes hercoga ļaudis zelta meklējumos bija devušies arī ekspedīcijās augšup pa upi, apskatāmā karte, visticamāk, ir tapusi jau pēc tam, kad kurzemniekiem nācās atstāt savus atbalsta punktus Gambijā. Šo pieņēmumu apliecinā arī uzraksti uz kartes angļu valodā.

Map of the River Gambia. Second half of the 17th cent. Ink, watercolour. LVVA, Collection 554, Inventory 2, File 3182.

Although it is known that the Duke of Courland's men had undertaken expeditions to the upper reaches of the river in search of gold, the map on display most probably was drawn later, after the Courlanders had to leave their strongholds in Gambia. This assumption is also supported by the inscriptions in English.

Kurzemes hercoga fortu Gambijā kādreizējā komandiera kapteiņa Otto Štīla (Stiel) ziņojums. Londonā 1661. gada 13. decembri. Noraksts. LVVA, 554. f., 2. apr., 2982. l.

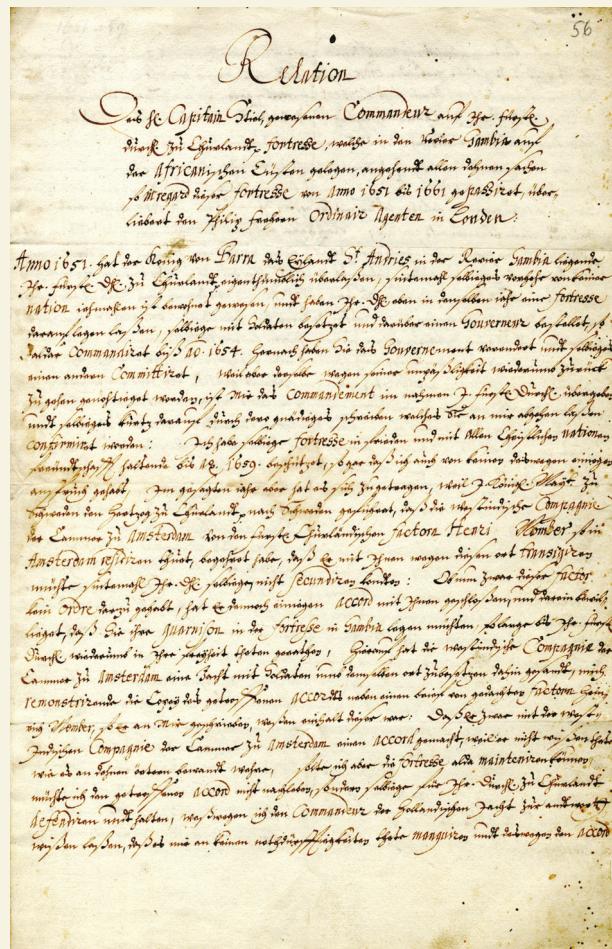
Kurzemē dzimušais Otto Štīls bija kurzemnieku komandieris Gambijā no apmēram 1655. līdz 1661. gadam. Ziņojums sastādīts pēc hercoga aģenta Londonā lūguma un vēstī par notikumiem Gambijā 1659.–1661. gadā.

No ziņojuma uzzinām, ka pēc tam, kad Eiropā bija izplatījušās ziņas par hercoga Jēkaba aizvēšanu zviedru gūstā, Vestindijs kompānijas Amsterdamas kamera piespieda hercoga aģentu Amsterdamā Henriju Momberu noslēgt līgumu par hercoga Gambijas īpašumu nodošanu tās pārvaldē tik ilgi, kamēr Jēkabs atradīsies gūstā. Taču vēstulē Otto Štīlam Henrijs Mombers norāda, ka noslēdzis līgumu, neko nezinot par situāciju Gambijā, tāpēc gadījumā, ja O. Štīls spētu pretoties holandiešiem, līgumu varot arī nepildīt. Sākotnēji O. Štīls atteicās ielaist salā holandiešus, taču viļi pierunāja hercoga garnizona karavīrus dories prom, apgalvojot, ka hercoga gūsta dēļ tie varot necerēt uz algas saņemšanu. Arī Otto Štīls bija spiests dories uz Holandi. 1660. gada sākumā tur pienākušas ziņas, ka Sv. Andreja fortu izlaupījis kāds franču kaperis un pēc tam nodevis to Vestindijs kompānijas Groningenas kameras pārstāvīm. Groningenas kamera bija ar mieru atdot salu atpakaļ hercogam, tādēļ O. Štīls atgrizies Gambijā. Drīz vien hercoga Jaudis atkal nonākuši bruņotā konflikta ar Amsterdamas tirgotājiem, taču beigu beigās holandieši devušies prom. Tad 1661. gada martā Gambijas upes grīvā ieradās Lielbritānijas karāja kuģu eskadra ar Robertu Holmsu priekšgalā, kas ieņēma fortu, bet kurzemniekiem nācās vēlreiz atstāt Andreja salu – nu jau faktiski uz visiem laikiem.

Report by Captain Otto Stiel, former commander of the Duke of Courland's fort in Gambia. London, 13 December 1661. Transcript. LVVA, Collection 554, Inventory 2, File 2982.

Otto Stiel, born in Courland, was the Courlanders' commander in Gambia from about 1655 to 1661. The report was drawn up on request from the duke's agent in London and covers events in Gambia from 1659 to 1661.

According to the report, when the news of Duke Jacob having been taken prisoner spread across Europe, the Amsterdam chamber of the Dutch West Indies Company (WIC) forced the duke's agent in Amsterdam, Henri Momber, to enter into an agreement whereby the duke's possessions in Gambia were handed over to the company for as long as Jacob remained in captivity. But in a letter to Stiel, Momber stated that he had signed the agreement in ignorance of the situation in Gambia and consequently, should Stiel be able to resist the Dutch, he could renege on the agreement. At first, Stiel refused to let the Dutch onto the island. However, the Dutch persuaded the soldiers of the duke's garrison to leave by asserting that because of the duke's imprisonment there was no hope of them being paid. Stiel, too, was forced to leave for Holland. News reached him there in early 1660 that a French privateer had plundered St Andrew's Fort and afterwards handed it over to a representative of the Groningen chamber of WIC. The Groningen chamber was ready to give the island back to Duke Jacob, and so Stiel returned to Gambia. Soon enough a new conflict arose between the duke's men and the traders from Amsterdam, however, the Dutch eventually left. Then, in March 1661, a squadron of ships under the command of Robert Holmes, sent by the British king, descended on the estuary of the River Gambia and took possession of the fort. The Courlanders were once again forced to leave St. Andrew's Island – this time forever.

HERCOGA JĒKABA CENTIENI NOSTIPRINĀTIES TOBĀGO SALĀ

Par to, kādā veidā hercogs Jēkabs sākotnēji bija ieguvis tiesības uz Tobāgo salu Vestindijā, joprojām īstas skaidrības nav. Tobāgo savulaik bija mēģinājuši kolonizēt spāņi, francūži, angļi un holandieši, tomēr līdz pat 17. gs. vidum tas nebija izdevies. 1654. gadā Tobāgo tika ierīkota hercoga Jēkaba pirmā kolonija. Šajā pašā gadā salā ieradās holandieši tirgotāju brāļu Lampsini sūtīti kolonisti. Kopš šā brīža aizsākās sāncensība starp kurzemniekiem un holandiešiem, kurā virsroku guva pēdējie, jo hercoga plānus lielā mērā izjauca poļu-zviedru karš un gūsts.

1664. gada 17. novembrī noslēgtajā līgumā ar Angliju, cita starpā, karalis Kārlis II apstiprināja hercoga Jēkaba tiesības uz Tobāgo salu ar noteikumu, ka tā tiks kolonizēta tikai ar hercoga un karaļa pavalstniekiem. Šo līguma punktu hercogs centās pēc iespējas pildīt un pavēlēja kolonistus vervēt galvenokārt Lielbritānijā, lai gan dienestam fortā (uz noteiktu laiku) kareivjus joprojām salīga dažādu nāciju pārstāvju vidū. Par to, ka Jēkabs būtu sūtījis uz Tobāgo latviešus, dokumentāru liecību nav.

Realitātē Kurzemei nebija daudz iespēju atbalstīt un aizsargāt savu aizjūras īpašumu, tāpēc kolonija pastāvēja ar pārtraukumiem. Vairākas hercoga sūtītas ekspedīcijas dažādu iemeslu dēļ salu nesasniedza, bet tās, kas ieradās, sastapās ar visdažādākajām grūtībām. Par virskundzību Tobāgo joprojām cīnījās arī Anglija un Nīderlande (Ģenerālštati), un vēlāk šajā cīņā iesaistījās arī Francija. Šī konkurence traucēja salas tālākai attīstībai, un 18. gs. sākumā tā jau atkal bija faktiski neapdzīvota. Tomēr politiskā līmenī Kurzemes hercogi pretendēja uz kundzību Tobāgo līdz pat hercogistes likvidācijai.

DUKE JACOB'S EFFORTS TO ESTABLISH A FOOTHOLD ON THE ISLAND OF TOBAGO

It is not yet fully clear as to how Duke Jacob had obtained rights to the island of Tobago in the West Indies. The Spanish, French, British and Dutch tried to colonise it at various times, to no effect until the mid 1600s. Duke Jacob's first colony was established in Tobago in 1654. In the same year, settlers sent by the Dutch merchants, the Lampsin brothers, arrived on the island. From that moment onwards, a simmering rivalry began between the Courlanders and the Dutch in which the latter got the upper hand, as the duke's plans were thwarted to a large extent by the Polish-Swedish War and being held in captivity. In the treaty signed with England on 17 November 1664, King Charles II, among other things, confirmed Duke Jacob's rights to the island of Tobago, on the condition that it would only be colonised by the subjects of the duke and the king. The duke did his best to comply as far as possible with this provision and ordered that, for the most part, settlers be recruited in Great Britain, although the soldiers that served in the fort (for a definite time period) still came from the whole spectrum of nations. There is no documentary evidence that Jacob would have sent any Latvians to Tobago.

In fact, Courland did not have many alternatives to support and protect its overseas possessions, and so the colony existed with intervals. Several expeditions sent by the duke did not reach the island, for various reasons, but those that arrived encountered all kinds of difficulties. England and the Netherlands (the States-General) were also still fighting for superiority over Tobago, soon to be joined by France. This competition hindered the further development of the island, and in the early 18th century Tobago was actually uninhabited again. However, at the political level, the Dukes of Courland upheld their claim to Tobago right until the dissolution of the duchy.

Tobāgo salas karte. 1654. gads. Tinte, akvarelis. LVVA, 7363. f., 3. apr., III. l.
Karti zīmējis kāds no hercoga Jēkaba sūtītajiem pirmajiem kolonistiem, kas Tobāgo ieradās 1654. gada maijā, kad salu bija sasniedzis hercoga kuģis "Walfisch" (Valzivs), ko vadīja kapteinis Vilems Mollenss, un kugis "Das Waffen der Herzogin von Curland" (Kurzemes hercogienes vepenis) ar kapteini Janu Brantu. Tie atveda 120 karavīru un ap 80 kolonistu ģimenu. Atbraucejī salu nosauca par Jauno Kurzemi (Neew Coerlande), bet līci, kura krastā viņi uzbūvēja savu fortu, par Ventspils (Windoo) līci.

Karte līdz šim nav bijusi pazīstama pētniekum ir ārkārtīgi vērtīgs vēstures avots, jo ir autentiska. Lai gan salas konfigurācija ir visai nosacīta, redzams, ka pirmais par Jēkaba fortu (*Jacobo foort*) dēvētais kurzemnieku nocietinājums tika ierīkots Atlantijas okeāna krastā, nevis Karību jūras piekrastē, kur kurzemnieki nocietinājās vēlāk un kur joprojām atrodami ar Kurzemi saistīti vietvārdi.

Map of the island of Tobago. 1654. Ink, watercolour. LVVA, Collection 7363, Inventory 3, File III.

The map was drawn by one of the first colonial settlers sent by Duke Jacob, who arrived in Tobago in May 1654 when the duke's ship *Walfisch* under the command of captain Willem Mollens and the ship *Das Wappen der Herzogin von Curland* (The Arms of the Duchess of Courland) with captain Jan Brandt reached the island. They brought 120 soldiers and about 80 families of colonials settlers. The newcomers named the island New Courland (*Neu-Kurland/ Neew Coerlande*) and the bay on which they erected their fort was called Windau (*Windoo*) Bay.

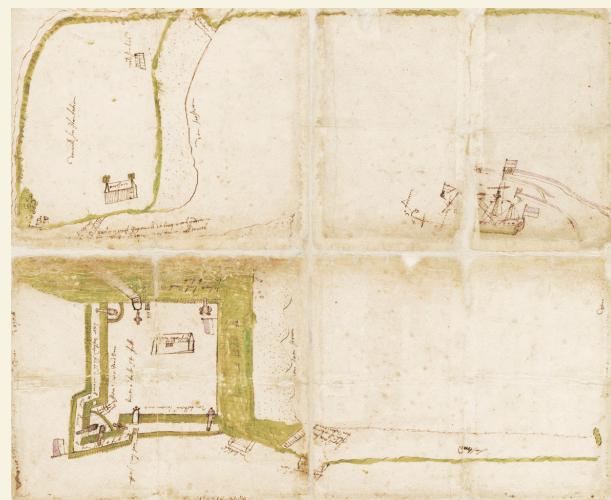
The map has been hitherto unknown to researchers and, being authentic, is an extremely valuable historical source. Although the contours of the island are somewhat indeterminate, it is obvious that the Courlanders' first stronghold called Fort Jacob (*Jacobo foort*) was established on the coast of the Atlantic Ocean and not the Caribbean Sea, where the Courlanders settled later, and where place names related to Courland are still to be found.

1654. gadā ierīkotā Jēkaba forta plāns. Tinte, akvarelis. LVVA, 7363, f., 3. apr., III. L

Plāns uzskicēts Tobago salas kartes otrajā pusē. Tas rāda pirmos soļus kolonijas ierīkošanā. Fortam izbūvēts tikai viens bastions un tā iekšpusē uzrādīta viena vienīga ēka, taču svarīgākā – baznīca. Ārpusē atradās noliktavas un bija izveidota plantācija.

Plan of Fort Jacob, laid out in 1654. Ink, watercolour, LVVA, Collection 7363, Inventory 3, File III.

The plan has been sketched on the reverse of the Tobago island map, and depicts the first steps of laying out the colony. Only one bastion of the fort has been built, with only the one building, but the most important one, within its walls – the church. Outside the fort there were warehouses and a plantation had been established.

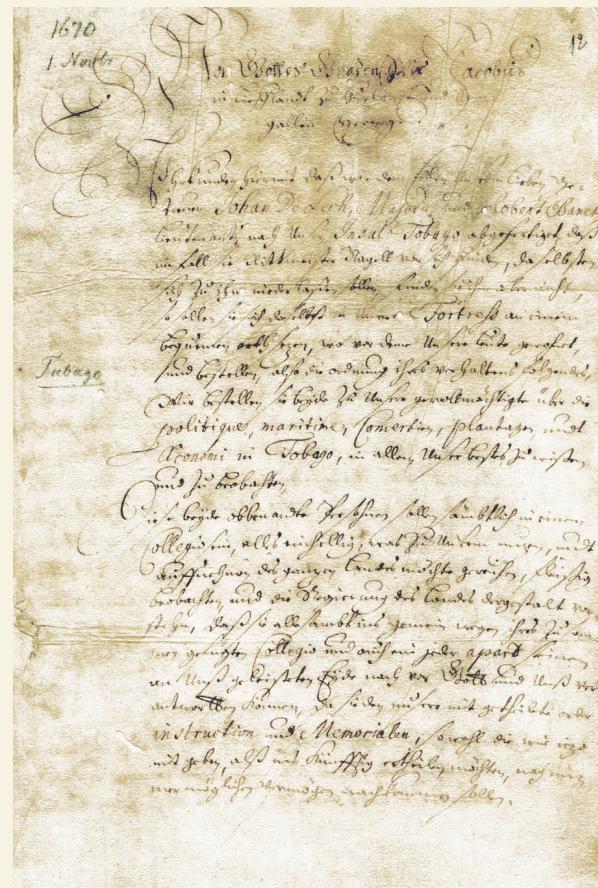
Hercoga Jēkaba instrukcija majoram Johannam Deleham (de Lech) un leitnantam Robertam Benetam (Banet), kuri nosūtīti uz Tobago. Jelgava 1670. gada 1. novembrī. Apstiprināts noraksts. LVVA, 554, f., 1. apr., 2621. I.
Savā instrukcijā jeb rīkojumā hercogs Jēkabs uzdeva abiem virsniekiem kopīgi pārvaldīt Tobago, kā arī visiem spēkiem attīstīt komerciju un plantācijas. Garnizona kareivjiem bija paredzēts trīs gadus ilgs dienests – vienu gadu rēķināja turp un atpakaļcejam, bet divus gadus bija jāpavada uz vietas. Tāpat Johannam Deleham un Robertam Benetam bija jāapseko sala un jāsastāda sīks ziņojums. Koloniistiem Jēkabs piešķira ticības brīvību, atļaujot noturēt luterānu, katoļu un reformātu dievkalpojumus, taču vergus, kurus hercogs plānoja tur ievest, vajadzēja pievērst lutericībai. Ar vietējiem iedzīvotājiem hercogs pavēleja sadzīvot mierā un ieročus izmantot tikai aizstāvoties.

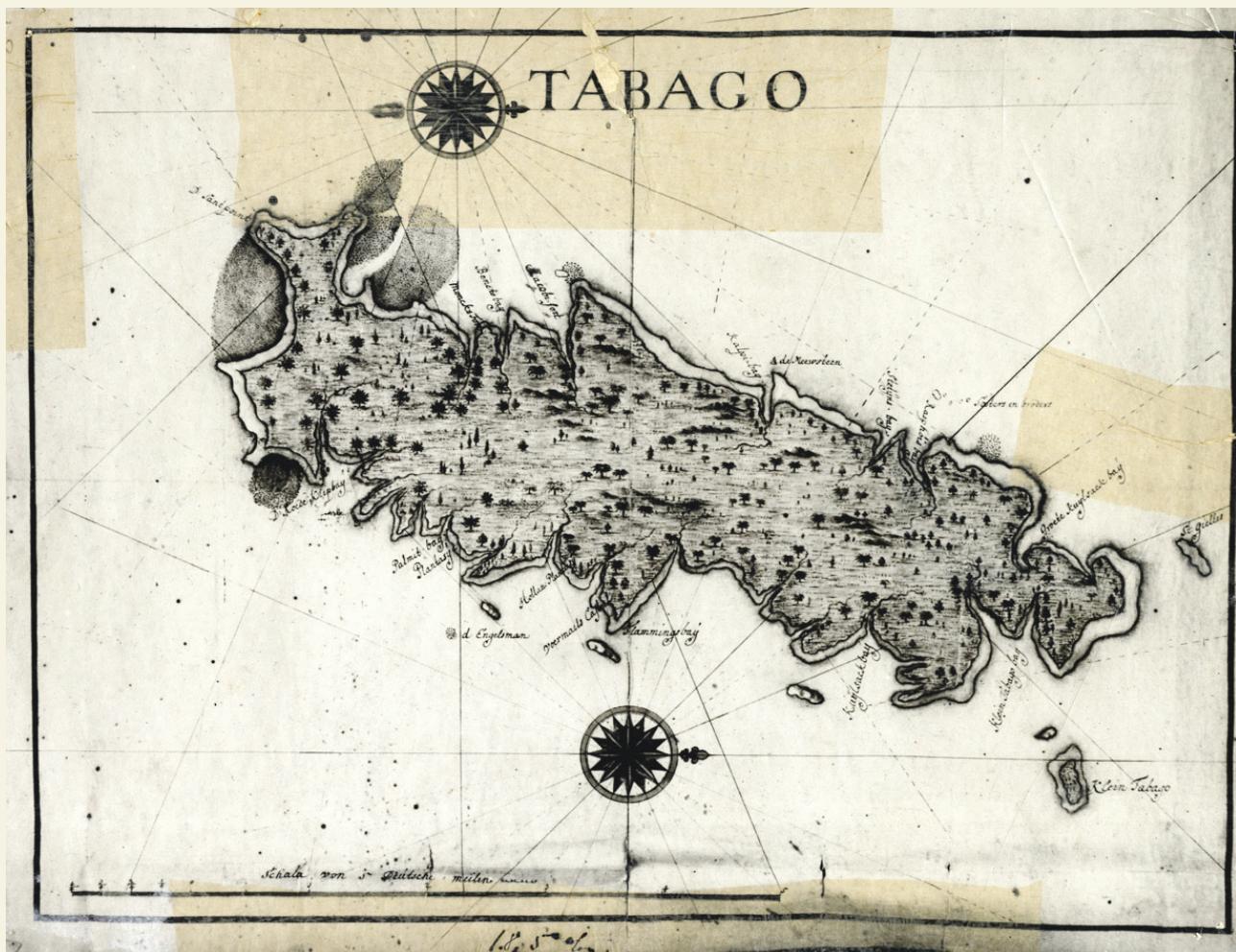
Tas, ka Johans Delehs bija kurzemnieks, bet Roberts Benets – skots, pierāda, ka hercogs Jēkabs centās izpildīt 1664. gada līguma noteikumus par koloniistiem.

Duke Jacob's instructions to Major Johann de Lech and Lieutenant Robert Banet who were posted to Tobago. Mitau/Jelgava, 1 November 1670. Certified transcript. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 2621.

In his instructions or orders Duke Jacob entrusted both officers with the task of jointly governing Tobago and making their best efforts to develop commerce and establish plantations. The soldiers of the garrison were to serve for three years: an estimated one year for the travelling there and back, and two to be spent on the island. De Lech and Banet (*Benet*) were to survey the island and draw up a detailed report. Jacob granted freedom of religion to the settlers, permitting them to hold Lutheran, Catholic and Reformed Church services, but the slaves the duke was planning to bring in had to be converted to the Lutheran faith. The duke issued an order to live in peace with the indigenous people, and to use arms only for defence.

The fact that Johann de Lech was a Courlander but Robert Banet a Scotsman proves that Duke Jacob did his best to honour the provisions of the agreement of 1664 regarding colonists.

Tobago salas karte. 17. gs. beigas. Fotokopija no 20. gs. 30. gadiem. LVVA, 554. f., I. apr, 2621. l.

Kartes oriģināls kādreiz atradās Kurzemes Zemes arhīvā (*Kurländisches Landesarchiv*), taču uzskaitīts par zudušu vēl pirms Otrā pasaules kara sākuma. Šī karte rāda, ka laika gaitā hercoga kolonija bija pārceļta uz salas otru pusī – uz Karību jūras piekrasti. Par kurzemnieku klātbūtni salas ziemeļu pusē liecina kartē lasāmie vietvārdi – Jēkaba forts (*Jacobi fort*), Beneta līcis (*Benets bay*), Monka forts (*Moncks fort*). Monka forta nosaukums cēlies no skotu izcelsmes pulkveža Franca Monka vārda, kurš bija pēdējais hercoga Jēkaba ieceltais Tobago gubernators un kurš salu sasniedza jau pēc hercoga nāves.

Map of the island of Tobago. Late 17th century. Photocopy from 1930s. LVVA, Collection 554, Inventory 1, File 2621.

The original copy of the map had once been kept at the Courland Land Archives (*Kurländisches Landesarchiv*) but was regarded as lost already before World War Two broke out. This map shows that over time the duke's colony had been relocated to the other side of the island – to the Caribbean coast. The place names on the map bear evidence to the presence of the Courlanders on the island's northern side: Fort Jacob (*Jacobi fort*), Benets Bay, Monck's Fort. The latter originated from the name of a colonel of Scottish descent, Franz Monck, who was the last governor appointed by Duke Jacob and who reached the island after the duke had already passed away.

Izstādi sagatavoja Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīvs
Izstādes autore Dr.hist. Mārīte Jakovļeva
Literārā redaktore Ilze Antēna
Tulkotāja Sarmīte Lietuviete
Izstādes kataloga dizaina autors Jānis Saulīte

Izstādes autore izsaka pateicību:
LNA Latvijas Valsts vēstures arhīva direktora vietniecsei Dr.hist. Valdai Pētersonei, Dokumentu pieejamības un popularizēšanas nodaļas vadītājai Gunta Mindei, arhīva ekspertei Dr.hist. Pārslai Pētersonei, LNA Dokumentu preventīvās saglabāšanas departamentam, Valsts kultūrapitāla fondam, Latvijas Republikas Ārlietu ministrijai, Rīgas vēstures un kuģniecības muzejam, Elizabetei Kirkei (*Elizabeth Kyrke*)

Izstādes atklāšana 2014. gada 24. janvārī Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā, K. Valdemāra ielā 3, Rīgā

The exhibition is prepared by the Latvian State Historical Archives of the National Archives of Latvia

Author Dr.hist. Mārīte Jakovļeva

Authors' editor Ilze Antēna

Translator Sarmīte Lietuviete

Design Jānis Saulīte

Special thanks to:

Latvian State Historical Archives of the National Archives of Latvia, Dr.hist. Valda Pētersone – Deputy Director, Gunta Minde – Head of the Department of Accessibility and Popularization of Documents, Dr.hist. Pārsla Pētersone – Archival Expert of the Department of Accessibility and Popularization of Documents, Department of the Preventive Preservation of the National Archives of Latvia, State Culture Capital Foundation, Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Latvia, Museum of the History of Riga and Navigation, Elizabeth Kyrke

Opening on 24 January 2014, at the Ministry of Foreign Affairs, 3 K.Valdemāra Street, Riga

